

O B Č I N A
Grad

Informativno glasilo Občine Grad

leto XIV

številka 37

marec 2013

Vesele velikonočne praznike!

SPOŠTOVANE OBČANKE, CENJENI OBČANI!

Zima nas je letos presenetila. Ko smo že mislili, da bomo namesto koruze in pšenice morali saditi banane in pomaranče, nas je narava znova postavila na realna tla. Prava zima z obilo snega in dežja nas je spomnila na tiste stare čase, o katerih smo svojim vnukom razlagali, da

so bili tisti pravi, lepi, romantični. In seveda boljši. Letos je bilo res vse spet po starem... Samo časi nikakor niso dobri. Kvečjemu je vsak dan lahko samo slabši. Predvsem za mlade in tiste, ki iščejo zaposlitve. Ekonomska kriza se doma in v svetu samo pogloblja, dela in zaslužka je čedalje manj in ljudje postajajo čedalje bolj egoistični... Vedno več ljudi ugotavlja, da je svet, kjer je denar sveta vladar, nepravičen in nima prihodnosti, a kljub temu si večina želi predvsem to - denar.

Imajo pa takšne zime poleg lepe tudi senčne plati. Več kot dvajset zemeljskih plazov se je sprožilo in na tisoče ton zemlje se premika ter pred sabo ruši ceste in poti, gospodarska in stanovanjska poslopja. Naenkrat se zdi, da se celi hribi selijo v doline. Ljudje, ki so stoletja živeli na svojih domovih, polepšali hiše in načrtovali prihodnost, naenkrat ugotavljajo, da živijo na plazju in da je njihovo imetje in življenje ogroženo. Znova spoznavamo, kako majhni in nemočni smo v primerjavi z močjo narave. Vsaka napaka, ki smo jo zagrešili v preteklosti (sekali sadovnjake, ravnali bregove, nasipali brežine), se nam prej ali slej maščuje.

Dobra novica ob nemalo slabih pa je, da je spet prišla pomlad, da se je spet s polno močjo vrnilo sonce in je ponovno oživela narava. In spet je pred nami Velika noč, praznik Jezusovega vstajenja, eden največjih katoliških praznikov. Spet bodo na mizi tradicionalne velikonočne dobrote in spet bomo za nekaj dni pozabili na vsakdanje križe in težave.

Vaš župan
Daniel Kalamar

DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI!

Po neskončni zimi in neumornem snegu mi po ušesih odzvanja stara pesem, ki se jo je v teh dneh verjetno še kdo spomnil: »Prišla bo pomlad, čakal bi jo rad, da bi zdrav, vesel, lepe pesmi pel...«

Ja, letošnji sneg nas ni pustil ravnodušne, saj je bil tako obilen, da smo se ga naveličali in si zaželeli sonca, rožic, skratka pomladi. A njej se nekako ni mudilo med nas. Dolga zima, veliko snega, vmes pa obilni dež so zemljo tako namočili, da se sedaj borimo s plazovi, ki uničujejo ceste, kmetijske površine in v nevarnost spravljajo kar nekaj družin v naši občini. Zato pa nestrpnost pričakujemo tople in suhe dneve, ko se bo zemlja dovolj osušila, da bomo lahko spet šli v naravo in pričeli z deli, pa naj bo to odstranjevanje plazju, popravilo ceste ali urejanje zemlje okrog svoje hiše. In zagotovo bo vsak poskrbel za svojo okolico in tako zavaroval svojo družino in imetje. In okolico lahko zavarujemo tudi tako, da je ne onesnažujemo. To vodilo nas vsako leto spremlja ob čistilni akciji, ki bo potekala v prihodnjih dneh.

Pomlad je čas prebujanja, v nas začne vzbujati toplejše občutke, željo po gibanju, druženju, spoznavanju novih ljudi. Včasih so se ljudje spoznavali predvsem ob delu, saj so si pri večjih opravilih pomagali, vaščani so se med seboj poznali, po opravljenem delu so se družili, peli in plesali kar na dvoriščih. Ni bilo potrebe po čem velikem, le dobra volja in pesem. Le ta je odmevala tudi na porokah, o katerih smo se razpisali v tem glasilu. Kako drugače je bilo nekoč... Marsikdo bo obudil spomine na svojo poroko, na poroko staršev, sorodnikov, na šege in navade, ki so jih včasih tako navdušeno ohranjali in se ob njih veselili življenja.

Pred nami so velikonočni prazniki – prazniki, ko slavimo Kristusovo vstajenje, slavimo torej življenje, ki se nadaljuje. Pa znamo ljudje v tem hitrem času, v tej materialni družbi še slaviti življenje? Kaj nam pomeni? Kaj storimo za to, da bi imeli lepo, duhovno bogato in dobro življenje? Ga polnimo z iskrenostjo, ljubeznivostjo, s pogovorom in časom, ki ga preživimo z družino? Ga bogatimo z novimi spoznanji, s sprejemanjem in odprtostjo do vsega, kar nas obkroža, z veseljem do druženja in življenja v skupnosti? Smo toliko odprti ali živimo le vsak zase, obdani s sodobno tehnologijo?

Velikonočni prazniki naj nas zato obudijo v življenje, v življenje, obdano z ljudmi. Preživimo jih s svojimi družinami, prijatelji in znanci, preživimo jih z veseljem in vsemi namiznimi dobrotami, ki jih prinašajo. In v pomladnem dnevu nam bo odzvanjala pesem: »To me veseli, trav'ca zeleni, drobna ptičica pa žvrgoli...«

Danijela Krpič
glavna in odgovorna urednica

GOSTÜVANJE MO SLÜJŽILI

Letošnja zima nam res ni skoparila s snegom, čeprav je ta prišel skorajda malce z zamudo. Tako imenovani »fašanski čas« je namreč bil precej krajši, kot smo ga ponavadi navajeni, in kar hitro so prišli dnevi okrog pusta in pepelnice srede. Danes se v tem obdobju med božičem in pustom (razen kakšnih pustnih praznovanj) ne dogaja kaj posebnega, nekoč pa je bil ta čas določen predvsem za eno, in sicer za »gostüvanje«. V tem obdobju, ko je zemlja počivala, je bil pravi čas, da se je mladina lahko poročala.

Zopet smo pobrisali prah, ki se je čez leta nabral na spominih naših dedkov in babic, saj smo bili prepričani, da se ti še dobro spominjajo časov svojih tridnevni porok. Najprej nas je sploh zanimalo, kako in kje se je mladina spoznavala oziroma kako so nekoč mlade »sküp skurtivali« to namreč pomeni »skupaj spravili«. Dolgo časa za óglede in nagledovanja ni smelo biti, sploh pa če je bil »kratek fašanek« v kolikor seveda poroka ni bila že v naprej določena ali dogovorjena. Tudi slednje je bilo v naših krajih pogosto.

Na ta velik in pomemben dan se je bilo treba temeljito pripraviti. Kako so potekale te priprave in kaj vse je bilo potrebno postoriti pred velikim poročnim dnevom, smo prav tako povprašali in izvedeli od naših starejših.

Indašnje gostüvanje v naših krajih, ko sta se pri hiši poročila dva para, okrog leta 1900 (foto: arhiv D. Gređar)

Največji poudarek našega opisovanja pa smo seveda namenili »indašnji poroki« oziroma svečanemu, prazničnemu tridnevju. Tradicionalna gorička poroka nekoč je namreč trajala cele tri dni. Pozanimali smo se, kdo so bili svati, kako se je dan začel in končal, kako so se veselili in kaj vse se je na porokah dogajalo nekoč ... Poseben poudarek smo v opisih namenili tudi prehrani, saj brez »sakačic« oziroma gospodinj na porokah pač ni šlo. Seveda nismo mogli mimo vsem poznanim šegam ali navadam ob porokah. Od črepinj za srečo, šopka oziroma venčka za novo nevesto, dvigovanja čez hišni prag ... So te šege res zagotavljale srečo mladoporočencema? Kaj pa tako imenovano »gor stavljanje« ali šranganje? Se

je tudi ta navada začela v naših krajih? Podrobneje smo opisali tudi ta dogodek.

Na koncu nam je ostalo še tako zvano »prvičüvanje« ponovno rajanje, ko se je svatba čez teden dni zopet zbrala na nevestinem oziroma ženinovem starem domu. Povprašali in razpisali smo se tudi o tem, kajti tudi slednje močno priča o tem, kako pomembna je bila nekoč poroka.

Dandanes je žal poroka tudi v naših krajih sama po sebi velikokrat manj pomembna vrednota in prej ko slej izjema. Marsikdo z njo odlaša, se je izogiba oziroma v njej vidi zgolj omejitve. Moramo pa priznati, da je vsak vesel vabila na poroko! Pa ni toliko pomembno, v katerem letnem času se kdo poroči, katere navade ali šege ohranja in kaj bo svatom ponudil na jedilniku. Bistveno je ostalo in ostaja nespremenjeno! Pred pričami in Bogom je potrebno še vedno skupaj odgovoriti »da« - »da« za celo življenje. Pa je to res tako težko?

Nino Gumilar

Poroka Helene in Andreja, Grad 1944 (foto: arhiv D. Gređar)

TI BOŠ MOJA

Pred leti naši predniki niso imeli na voljo toliko tehnologije, kot je ima današnja mladina. Marsikateri je moral s trebihom za kruhom, da je lahko pomagal družini v ranih mladostniških dneh, da so lahko imeli lepše življenje. Mnogi so si tako polepšali tudi svoje življenje, čeprav so morali pretrpeti in preskočiti marsikatero oviro. Spoznali so namreč svoje življenjske sopotnike. Zelo mladi so tako odhajali na sezonska dela s svojimi starši ali sami. Na le-teh so spoznali svoje usojene duše. Za nekatere so poskrbeli celo starši. Če so bili starši tudi na sezonskih delih in so videli, da bi lahko njihova otroka poročili, so delali že v tej smeri, sploh tisti, ki so gledali, da bi s tem prišli do čim večje kmetije. In čeravno se fant in dekle nista zaljubila, so starši poskrbeli, da so ju spravili skupaj. Spet drugi so se spoznavali na način, ki je tudi danes še uporaben. To so bila srečanja na veselici. Predvsem radi so čakali na zimske dni, saj se je takrat odvijalo večina rajanj. V zimskem času je namreč bilo

največ vaških veselici in tako priložnosti za spoznavanje. Vsak fant, ki je na veselici opazil dekle, zaradi katerega se mu je pospešil utrip, jo je poskušal zvabiti in povabiti na plesišče, da bi jo lahko bolje spoznal. Da bi njeno pozornost še bolje pritegnil, se je zgodilo tudi to, da jo je pospremil do doma, kljub temu, da ni bilo avtomobilov kot danes, to takrat ni bila ovira. Pospremil jo je pod roko ali pa zapeljal na kolesu.

Seveda ne smemo pozabiti tudi na razna srečanja, kjer so se ljudje pogosto tudi spoznali in »požicali«. To so bila takratna dela kot je lüpanje semena, česanje koruze, delo pri »mašinu«... Vsako tako opravilo se je namreč po navadi zaključilo s kako malo zabavico, kjer so zapeli, zaplesali in tudi namignili. Tako so nekoč fantje morali pristopiti do svoje izvoljenke, kar danes poteka precej drugače.

Velik del spoznavanja opravi mladina kar prek raznih spletnih klepetalnic. A s tem osebo v začetku zagotovo težje spozna. Tako je nekoč bilo zaradi tega tudi več porok in se ni odlašalo v nedogled. Ni bilo toliko življenj na koruzi kot lahko to opazimo danes. Poroke so sledile kar hitro brez kakršnih koli ovinkarjenj in laži. Bil pa je velikokrat tudi prisoten vpliv staršev, kar pa se v današnjem času vse manj opaža. Spoznali so se torej na preprost način, a vložili veliko truda, da so lahko prvič spregovorili s svojo izvoljenko, predvsem pa, da so si pridobili pozornost izbranke.

Mateja Knap

Mladi so se spoznavali ob raznih delih, na veselicah in tudi na porokah, útranca na Dolnjih Slavečih leta 1966 (foto: arhiv družine Markoč)

PRIPRAVE NA GOSTÜVANJE

Za moja sogovornika sem izbrala enega izmed najstarejših zakoncev v vasi, zakonca Dervarič, ki sta si svojo zvestobo obljubila že pred več kot petdesetimi leti. Ob pogovoru z njima je še sedaj začutili toplino, iskrenost in medsebojno povezanost, s katerimi tudi v jeseni njegova življenja dopolnjujeta tok skupne življenjske poti.

Poroke so takrat, pred več kot petdesetimi leti, bile res nekaj posebnega, bile so vrednota, ki so ji ljudje pripisovali veliko težo in pomen. Danes žal velikokrat temu ni tako. Zelo pomembno vlogo so imeli dogodki, ki so se dogajali že pred samo poroko. Moja sogovornika sta se nasmejela in me opomnila na zelo pomembno stvar, tako imenovano »kurtivanje«. Prepričana sem, da tega izraza marsikdo ne pozna. Nekoč se je namreč mladina srečevala zgolj na veselicah, ki so bile ene od glavnih dogodkov na vasi. Na teh tako imenovanih vaških veselicah, ki so ponavadi bile povezane tudi s kakšnim izmed praznikov (priredili so jih npr. po zelo znanem Andrejevem sejmu), se je zbrala cela soseščina in rodbina, kjer se je kurtivanje ali skup spravljanje tudi začelo. Ob teh priložnostih so marsikomu našli svojega življenjskega sopotnika.

Poroka Justine in Hermana Dervarič, Radovci 1956 (foto: arhiv družine Dervarič)

Največje priprave so se začele nekaj dni pred samim gostüvanjem. Še prej pa se je bilo potrebno o marsičem dogovoriti. Pred samo poroko so namreč prišli skupaj starši in se pogajali za »erbijo«. Tisti, ki so bili siromašnejši, le-te niso mogli dati. Vsa rodbina, ki je bila pozvana na gostüvanje, je v tednu pred gostijo k hiši prinašala kokoši, material za peko peciva. Ker so gostije včasih bile kar doma, je bilo potrebno skrbno pripraviti tudi sam prostor v hiši. Ponavadi so izbrali kar največjo sobo v hiši. Pri večjih gostijah se je vse skupaj začelo že v soboto in je trajalo vse do ponedeljka zvečer. Ob takih gostüvanjih je bila zelo znana tudi »útranca«, ko je svatba (brez ženina in neveste, ki sta šla počivat) v ponedeljek zjutraj šla od hiše do hiše in igrala. Okrog poldneva so se vsi ponovno dobili in imeli kosilo.

Tudi sama obleka in drugi dodatki, ki sodijo k njej, so bili skrbno načrtovani. Ker pred pol stoletja ni bilo možno kupiti poročnih oblek kot dandanes, so pri izdelavi imeli zelo pomembno vlogo vaški krojači, ki so poskrbeli za obleko ženina in neveste. Ni nujno, da je nevesta imela dolgo belo obleko, lahko je imela tudi lep svečan kostim. Skrbno je bil izdelan tudi sam venček, ki ga je nosila. Leta je bil izdelan doma iz rož iz krep papirja, ki so jih potem še otrdili v loju. Z domačimi rožami so okrasili tudi nevestin šopek.

Za pričo je veljalo, da je to vlogo prevzel nekdo iz rodbine. Držalo pa je, da je bila priča ponavadi krstna botra (pri katoličanih birmanska botra). Poleg tega, da je bila že nekoč glavna naloga prič »prisostvovati pri poroki«, so tudi nekdanji bodisi ženine ali nevestine priče pomagale pri organizaciji poročnega slavlja. Dogajalo se je celo to, da so priče v spremstvu bodočega ženina in neveste nekaj tednov ali dni pred poroko hodile po vasi od hiše do hiše ter na ta način zbirale prostovoljne prispevke za ženitev. Finančne razmere nekoč niso bile rožnate, zato je vsak »krajcar« prišel še kako prav. Zelo pomembno vlogo so imeli tudi »držubani« in »svatbice«. »Svatbice« si je poiskala nevesta, »držubane« pa ženin. Držubani so bili tisti, ki so pozivali na gostovanje. Ponavadi pa je družban pri hiši, kjer je bil, na skrivaj odnesel nek predmet, ki se je potem lecitiral na samem gostovanju. Na ta način zbran denar je bil nevestin, prav tako denar, ki so ga pobrali ob polnoči za čevalj, ki so ga nevesti sezuli. »Držuban« je imel med drugim tudi nalogo, da je z muzikantom šel po starešino, »svatbica« pa je ostala z nevesto.

Za glasbo so poskrbeli domači muzikanti, Grad, okrog 1968
(foto: arhiv družine Krpič)

Preden se je lahko nek par poročil, je bilo pomembno tako imenovano pisanje, ko je do same poroke na matičnem uradu moral preteči določen čas, ponavadi tri tedne. Torej je bila poroka najprej na matičnem uradu, šele po preteku treh tednov pa je lahko bila opravljena še cerkvena poroka. Tudi pri nas evangeličanih je bilo pomembno »ozavanje« v cerkvi, ponavadi trikrat za posamezni par. Cerkevna poroka je bila pri evangeličanih možna tudi v postnem času, ponavadi je bila v nedeljo. Poroke pa so bile tudi na skrivni način, kjer se je par poročil samo z dvema pričama in majhnim kosilom. Po poroki sta zakonca živela še naprej vsak na svojem domu, tako, da največkrat niti niso vedeli, da sta poročena.

Moja sogovornika sta bila Justina in Herman Dervarič. In kaj nam dajeta v poduk? Medsebojna ljubezen, spoštovanje in razumevanje so temelji zakonskega življenja. Poleg tega pa ti ob strani morata stati sreča in zdravje, ki ti podarita dolgo skupno življenje.

Suzana Farič

POROČNI DAN

Poroka je eden najlepših dogodkov življenju. Je življenjska prelomnica, kajti od tega trenutka človek ne živi le zase, ampak mora znati vse stvari v življenju deliti s svojim izvoljencem in družino, ki si jo ustvarita. To je začetek novega življenja, življenja v skupnosti.

Po pripovedovanju starejših ženic iz vasi so bile poroke pri nas nekoč skromnejše, a so vseeno trajale dlje kot danes. Praznovanje je trajalo kar dva ali tri dni, odvisno od premožnosti staršev mladoporočencev. En dan in eno noč na nevestinem domu in drugi dan in drugo noč pa na ženinovem domu. Organizirale so se predvsem v zimskem času, ko so ljudje imeli več časa. Poleg tega pa so bile tudi priprave na gostijo lažje, kajti po domovih ni bilo zamrzovalnikov, hladilnic itd., kjer bi lahko spravili pripravljene jedi. Poroka je zahtevala veliko dela in truda, saj so bile del poroke tudi predpriprave na samo poroko, kot je vabljenje, mesarija, priprava peciva, čiščenje domačij neveste in ženina.

Vsekakor pa je bil poplačan ves trud, ko je prišel tisti težko pričakovani dan – poročni dan. Zgodaj zjutraj so se začeli zbirati svatje. Ženinovi na domu ženina, nevestini pa na nevestinem domu. Nato je ženin s svojimi svati (držubani, priča, starši, drugo ožje sorodstvo, muzikantje...) šel na nevestin dom, kjer so jih pričakali nevestini svatje, ki so mu pripravili presenečenje. Če pa se je ženin poročil na nevestin dom, je šla nevesta ponj na njegov dom. Tam se je moral ženin precej potruditi, da je prišel do svoje izvoljenke, katera je bila skrita v hiši. Namreč, nevestini svati in rodbina so mu najprej postavljali razna šaljiva vprašanja, na katera je moral odgovoriti. Taki vprašanja sta bili npr.: »Kaj je konec molitve

Oče naša?« in »Kaj je pet ženinov in petdeset nevest?«. Pravi odgovor na prvo vprašanje se je glasil »amen«, na drugo pa »rožni venec«. Seveda je takih vprašanj še več in so se od kraja do kraja razlikovala. Bistveno je bilo, da so bila šaljiva. Pri odgovorih so ženinu pomagali seveda tudi ostali svatje. Če je ženin vedel odgovore na vsa vprašanja, so vse skupaj še zavračevali in so najprej poslali skozi vrata našemljeno staro ženico z otrokom, ki se mu je ponujala in ga obsojala, da otrok njegov. Vendar ženin ni priznal in je zahteval svojo nevesto. Nato je izstopilo iz hiše nekoliko mlajše dekle, katero je prav tako zavrnil. Po daljšem pogajanju z nevestinimi svati, so ga spustili v hišo, kjer je ženin poiskal svojo nevesto. Ko jo je našel, jo je poljubil in začelo se je rajanje z jedačo, pijačo in glasbo ter plesom.

Zbiranje svatov na nevestinem domu, Radovci 1966
(foto: arhiv družine Markoč)

Ko se je približala ura za odhod k matičarju, se je nevesta oblekla v svatovsko obleko (ženski kostim ali kasneje tudi bela obleka), pri čemer so ji pomagale družice. Še preden so se skupaj odpravili na matični urad, kjer je potekala civilna poroka, so domači vzeli slovo od neveste. Govor je običajno pripravil nevestin priča. Nevesta je prejela materin in očetov blagoslov, zapeli so nekaj pesmi v slovo (Le pojd Marija z menoj...), nato pa so se s konji odpravili na pot. Vendar niso prišli daleč, ko so jih zaustavili vaški fantje, ki so ženinu pripravili cestno zaporo z vrvjo, privezано na dve smrečici. Pogajali so se o višini odškodnine za nevesto, predvsem za njeno čuvanje v mladosti. Višina je bila odvisna od premoženjskega stanja svatov. Zatem so ženinu in nevesti prebrali ženitno pismo in jima zaželeli srečo na novi življenjski poti. Medtem so družice metale bombone, družbani pa cigarete, odvisno od premožnosti svatbe. Civilni obred je bil kratek in je zajemal le kratek nagovor uradnika ter uradno zaprisego ob sklenitvi zakona. Tudi tu ni manjkalo pijače in peciva. Po opravljenem civilnem obredu so se odpravili v cerkev.

Cerkvena poroka zamegli vso dogajanje doslej, zato je tudi obred trajal dlje kot pri civilni poroki. Običajno je potekal s sveto mašo, kjer sta ženin in nevesta prejela

blagoslov svetega zakona. Cerkvena poroka ima zelo močan pomen in je pomenila, ter še danes pomeni, božjo združitev ženina in neveste v zvezo, ki jo lahko razdruži le Bog. Ko sta mladoporočenca zapuščala cerkev, so ju pred cerkvijo pričakali svatje in ju obmetavali z belim rižem, ki simbolizira plodnost. Tako naj bi jima želeli, da bi jima zakon prinesel veliko otrok.

Nemalokrat sta pred oltarjem stala dva para mladoporočencev, Grad 1966 (foto: arhiv družine Krpič)

Po končanih obredih so se svatje z mladoporočencema odpravili na dom ali pa tudi v gostilno, kjer se je poročna gostija nadaljevala. Svatje so se posedli po določenem sedežnem redu. Poleg ženina in neveste sta sedeli poročni priči, nato starši, sorodniki in prijatelji. Tako zaporedje velja še danes. Jedi so bile predvsem domače, prav tako sladice. Pogostitev je potekala v določenem ritualu. Gostijo so ponekod obiskale tudi poročne maškare. To so bili znanci, ki niso bili vabljeni na poroko, zato pa so se je udeležili na ta način. Namreč, veljalo je pravilo, da mora biti vsak, ki pride na gostijo, pogoščen. Maškare se niso odkrile vse do polnoči, zato so lahko svatje le ugibali, kdo so. Prinesle pa so darilo za ženina in nevesto. Običajno je bilo kakšno šaljivo darilo (zajec za srečo...). Pričama, ali kot so ju poimenovali »stari svinji«, pa so v kuhinji pripravili krožnik z raznovrstno zelenjavo, ki sta jo po šali morala pojesti.

Opolnoči se je ob posebnem obredu nevesti snel venec in takrat sta lahko mladoporočenca tudi prvič zaplesala. Običajno sta svoj solo ples zaplesala na dunajski valček. Potem so se jima pridružili še drugi. Nevestin venec se je predal muzikantom, ki so izvedli javno dražbo z namenom zbrati čim več denarja za mladoporočenca, s katerim sta si običajno plačala muziko. Jedlo, pilo in plesalo se je vso noč. Vmes so se prirejale razne šaljive igre, skupinski plesi (vankiš polka, ples z metlo...). Običaj je bil tudi, da so družice metale šopek vsem zbranim neporočenim dekletom. Za tisto, ki ga je ujela, naj bi pomenilo, da se naslednja poroči. Ponekod so prirejali tudi ples s snemanjem podvezice. Ženin jo je moral z zaprtimi očmi sneti nevesti. Nato je podvezico vrgel med neporočene fante in tisti ki jo je ujel, naj bi bil naslednji, ki se bo poročil.

V ranih jutranjih urah so svatje nadaljevali z veseljačenjem na ženinovem domu. Tudi tu se jedlo in pilo. Igrali in plesali so pozno v noč, kjer so seveda ponovno opravili še eno redno gostijo tudi na ženinovem domu. Tako je poroka trajala dva dni in dve noči. Po drugi noči, zjutraj, pa so šli po »ütranci«. Ožji svatje so peli, igrali in plesali po vasi, hodili po hišah in točili pijačo ter ponujali pogače, vse dokler niso omagali.

Da so zdržali toliko dni brez spanca in počitka, je zares hvale vredno? Danes poroka traja le en dan in eno noč, pa svatje omagajo že nekaj po polnoči. Mislim, da so bili ljudje takrat bolj složni in solidarni drug do drugega. Ob takih dogodkih so pomagali sosede, sorodniki in vse je potekalo v sproščenem in veselem vzdušju. Danes pa so poroke čedalje bolj luksuzne, zato ni tistega pristnega vzdušja. Večinoma je celotno breme na družini mladoporočencev. Ja, takšni so žal današnji časi. Do takega stanja pa nas je pripeljal sam materializem.

Tatjana Grah

Po drugi noči so svatje šli po »ütranci«, Radovci 1966
(foto: arhiv družine Markoč)

HRANA NA POROKI

Danes se na porokah mize šibijo pod različnimi dobrotami, hodov hrane je več, kot lahko naši želodčki prenesejo, pa tudi kaka eksotika se mnogokrat najde na poročnem krožniku.

Nekoč, ko so se poročile naše babice, je bila poroka pomemben dan, na katerega se je bilo potrebno posebej pripraviti, in pri tem so imele pomembno vlogo »sagačice«. Hrana je že tedaj igrala pomembno vlogo, kajti gostije so trajale tudi do tri dni in potrebno je bilo nasititi prazne želodčke. Po pripovedovanju M. Cör in Marije P. so gospodinje pekle kekse že nekaj dni pred poroko. Kaj so pripravljale gospodinje, je bilo pomembno tudi od premoženjskega stanja mladoporočencev. Največkrat so bili to navadni »mašinski« keksi, kot jih še danes poznamo in še kakšni drugi suhi kekci. Pripravljale so še retaše, ponavadi so bili ti iz zelja in »solove« pogače, »cvirkove« pogače, »kiflne«.

Če sta bila mladoporočenca iz premožnejše družine, so večkrat pred poroko tudi zaklali prašiča, kajti poroke so bile tedaj pozimi, ko se je služilo tudi največ kolon. Večkrat pa so zaklale le kokoši, iz katerih so potem skuhale juho, meso pa porabile za glavno jed.

Na sam dan gostije so svatom najprej postregli z juho, potem je sledila govedina s hrenom, retaši, kasneje so sledile pečenke, pečen piščanec, kot priloga je bil največkrat »restan« krompir in vložena zelenjava. Ker je »gostüvanje« trajalo več dni, se je večkrat hrana tudi ponovno pogrela. Gostija seveda ni bila prava brez dobre žlahtne kapljice. Domača šmarnica, klinton sta velikokrat poskrbela, da je bilo vzdušje še bolj prešerno. O kakih nadstropnih tortah ni bilo govora, torte so bile enostavne, vendar prave domače, kot jih dandanes bolj redko še najdemo. Velik poudarek pa se je že tedaj dal okrasju torte, bolj »okičena« je bila, za lepšo je veljala. Poroka je bila in še vedno je priložnost, da se dobro je in pije. Mogoče je danes hrana na porokah bolj prefinjena in poroka sama bolj dovršena, a večkrat se lahko zgodi, da se ob vsem tem pozabi na osnovno sporočilo poroke - ljubezen!

Doris Troha

Na porokah niso manjkale torte, vrtanek, krofi, vino; poroka pri Kisilakovih, Grad 1955 (foto: arhiv D. Gredar)

ŠEGE OB POROKI

Med številnimi šegami in navadami, ki so posebej nekoč krojile človekov vsakdan v naših krajih, močno izstopajo tudi poročni običaji. Mnogi izmed teh so skorajda že pozabljeni, nekatere smo prevzeli od drugod, tretje navade pa smo si »izmislili« šele danes. Ampak glede šeg in navad si je znatno zapomniti le eno: »Mladoporočencema je na skupni življenjski poti treba veliko sreče«.

Naši dedje in babice so se ob pripovedovanju poročnih običajev radi spominjali svojih porok, ko so se hoteli ali ne, mogli držati določenih šeg za srečen zakon. Pri nas so radi verjeli, da se nevesta mora poročiti »naprej«, in sicer v zemljepisnem pomenu. Za naš kraj Grad je na primer

veljalo, če se nevesta omoži proti severu (po domače proti »Bomečkemu«), gre na slabše, podobno je veljalo, če je šla v domačem kraju z brega nazaj, na primer v grabo. A kot je znano, nekoč mladim pogostokrat ni bilo moč izbirati, kam in kako se omožiti.

Negledenakrajziromavas, odkoder stamladoporočenca prihajala, pot svatov nekoč, v času naših dedkov in babic, še ni bila zaprta s »šrango«. Je pa odločilno vlogo svatovske poti v naših krajih opravil mimoidoči. Veljalo je strogo prepričanje, da svate nikakor ne sme srečati ženska, sicer sreče v zakonu ne bo. Tako so bližnji domači rešitev bodočima mladoporočencema pogosto nastavili kar sami – naprej so poslali moškega oziroma mladega fanta, ki je »svatbi« prišel naproti. Dandanes bi to bilo verjetno težje, ko se poročne poti večinoma opravljajo z avtomobili.

Se pa je vse do danes obdržala šega oziroma navada, ki zadeva belo obleko neveste, če si jo je nekoč seveda nevesta sploh lahko privoščila. Ženin pred poročnim dnevom neveste ni smel videti v poročni obleki, kar naj bi držalo še danes. Druga, že skoraj pozabljena šega pa je ta, da si nevesta bele obleke nikakor ni smela sposoditi od svoje sestre – v kolikor je to naredila, jo je v zakonu čakala velika nesreča.

S šegami in navadami pa so svate že nekoč pričakali nevestini domači. Ženina je bilo treba na domačem dvorišču »sprobati«, torej preizkusiti. Sekala so se drva, žagali hloidi, klepale kose... A tudi vsa ta dobro opravljena dela, še niso odprla kljuko na domačih vratih nevestinega doma. »Vert« oziroma gospodar svatov ni kar tako spustil v hišo. Prej so bodočega ženina v roke vzele druge žene – bodisi stare, noseče ... Prepričati se je bilo, če je »mladoženec« zrel in goden za ženitev. Ob tem pa so se svatje še pozabavali, poveselili in največ nasmejali.

Bodočega ženina je na dvorišču čakalo veliko dela, preden je prišel do svoje neveste, Grad 1973 (foto: arhiv D. Gredar)

Nesrečo ali srečo za ženitev oziroma možitev pa sta vsaj nekoč pogosto odražala cerkveni in hišni prag. Pravili so, da mora mlada nevesta ob izstopu iz cerkve ženinu stopiti na hlače. S tem dejanjem bo tudi ona pri hiši nekaj veljala! Da pa bo nevesta sploh ostala pri hiši, je bilo nujno, da jo je ženin dvignil čez domači prag, kjer se bo sta ustalila.

Ko se je poročno slavje preselilo v domači hram, se gostija ni smela začeti brez črepinj. Prva skleda juhe je po stari dobri navadi pristala na tleh. Tudi tako se je mladoporočencema zagotovila sreča na skupni poti! Srečo za druge goste pa je vsaj nekoč pomenil nevestin venec na glavi. Če se danes v modernem času čez glavo mečejo šopki oziroma podveziče, so se nekoč čez glavo metali naglavni venčki. Častno delo je opravila »posvatbica« oziroma družica. Venček so »sneji«, torej nevesti, najprej vzeli z glave in ga dali posvatbici. Ta si je med plesom naredela naglavni venček, nato pa ga predala naprej. Enako kot danes to naredi nevesta s šopkom – čez glavo ga vrže mladim še neporočenim dekletom.

Bela obleka neveste in dolge obleke svatbic so bile takrat še redkost, Grad, 1972 (foto: arhiv družine Krpič)

Veliko preizkušnjo pa je za mladoporočenca lahko pomenila prva skupna poročna noč. Ponekod, tudi v naših krajih, so imeli navado, da se je zjutraj pokazal posteljni prt. Verjetno ni treba ugibati zakaj. In če je ta bil čist, se o nevesti ni kaj prida govorilo. Gotovo pa je bil za mladi par pomembnejši medosebni odnos, grajen na zaupanju in ljubezni.

Ne glede na čas in vse bolj zanemarljivo vraževerje pri ljudeh lahko sklenemo, da se je kar veliko šeg oziroma navad, ki se tičejo porok v naših krajih, ohranilo vse do danes. Nasprotno: če smo nekatere malo bolj zanemarili, smo druge prevzeli od drugod. Tako smo dandanes navajeni zrnca riža ob prihodu iz cerkve, ki naj bi mladoporočencema naznanjala ogromno sreče. Podoben namen imajo sladkorji, ki naj bi bili namenjeni otrokom – sladko in polno otrok skupno življenje. Velik in dobršni dogodek na gostijah je dandanes prevzel tudi nevestin »bakanč« oziroma čevalj, ki ji ga točno ob polnoči ukradejo in ga mora ženin odkupiti nazaj. Seveda če mu neveste prej ne ukradejo – za to pa so vse do polnoči zadolženi »družbani«. Nevesta ne sme pozabiti tudi na svoj izgled, in sicer na ta način, da ima na sebi nekaj starega, nekaj sposojenega in nekaj modrega – vse to naj bi ji prav tako prineslo obilo sreče... In poročna noč? Se je ta z leti kaj spremenila? Najverjetneje res, saj ta za večino gotovo ni prva skupna, čeprav pa je poročna. In gotovo nepozabna!

Nino Gumilar

GOR STAVLANJE

Stari običaj gor stavljanje ali šranganje se je ohranil še do danes. V naših krajih se večinoma uporablja izraz stavlanje ali gor stavljanje. Gor stavljanje pomeni pregraditi pot ženinu z namenom, da plača vaškim fantom odkupnino za nevesto. Vaški fantje so na stavlanju preizkusili ženine spretnosti in znanje, na koncu pa še denarnico, saj je ženin moral dobro plačati za nevesto.

Fantje so pripravili »stavlanje« v Rankovi Grabji, Grad 1971 (foto: arhiv D. Gredar)

Ko je ženin prišel v določeno vas po svojo nevesto, so vaški fantje na dan poroke pripravili stavlanje. Ob cesti so postavili dva mlaja, ki so jih dekleta okrasila. Čez cesto pa so naredili zaporo. Eden izmed vaških fantov je zaigral njenega bivšega fanta, včasih je imel s sabo tudi lutko dojenčka. Ko se je pripeljala svatba, sta dva namišljena policaja ustavila celotno svatbo. Svatje so počasi stopali iz avta, zadnja je iz avta smela stopiti nevesta. Ženina so fantje obtožili več neprijetnih dogodkov v vasi, povezanih z nevesto. Obtožili pa so ga tudi vseh ljubezenskih bolečin, ki jih je utrpel njen bivši fant. Priče ali starešine so ženinu pomagale pri zagovoru. Včasih se je ženin moral izkazati tudi v določenih spretnostih – na primer vaških opravilih. Vsi ti dogodki so bili podkrepjeni s humorjem. Na koncu je moral ženin plačati za nevesto. Nevesta in ženin pa sta prejela tudi poročno darilo in vaščani so jima zaželeli vse dobro. Po navadi so se potem vaščani (nekateri celo v maskah) udeležili same gostije.

»Gor stavljanje« ženina pri Gradu, Grad 1972 (foto: arhiv D. Gredar)

Danes je gor stavljanje dobilo tudi drugačen pomen. Stavlanje velikokrat organizirajo posamezna društva v vasi. Včasih so stavljali ženina, ko je prišel po nevesto, danes je pa tudi obratno – stavljajo tudi nevesto, ki pride po ženina v določeno vas.

Stavljanje je zelo lep običaj, povezan s poroko in upam, da se bo ohranil, pa čeprav v malo drugačni obliki.

Melita Ficko Sapač

PRVIČUVANJE

K starodavnim običajem je po poroki spadalo t.i. »prvičuvanje«. Že iz samega imena lahko razberemo pomen le-te. Prvičuvanje se je odvijalo natanko teden dni po poroki, prej namreč nevesta ni smela na svoj prejšnji dom. Na prvičuvanju so se prvič po poroki zbrali ožji člani družine, to so seveda mladoporočenca, njuni starši, bratje in sestre, priče ter »posvatbice in družbani«. Skupaj so pojedli kakšno skromno kosilo, ker pa so se že v tistih časih znali zabavati, se je to lahko zavleklo pozno v noč in pred odhodom so obvezno na jedilniku imeli še dušeno kislo zelje ali domačo žolco.

V tistih časih je bilo v navadi, da se je sin oženil domov, torej je nevesta morala priti k hiši z doto. Iz različnih virov lahko izvemo, da ta dota ni bila povsod enaka. K nekaterim hišam je nevesta prinesla kakšno omaro, ponekod pa tudi posteljino ali »balo slame«, da bi jima bilo zmeraj mehko postlano. Ponekod je morala nevesta k hiši prinesiti »vrtanek« in ga razdeliti tako, da je vsakemu odrezala enak kos. To naj bi pomenilo, da njeni otroci nikoli ne bodo trpeli lakote. Prav tako nekateri trdijo, da sta mladoporočenca dobila najboljšo sobo v hiši, ponekod pa so zaradi siromaštva spali kar vsi v eni sobi. Tega običaja danes več ne zasledimo, vendar se tudi danes na podoben način ponekod še zberejo ožji člani družine takoj naslednji dan po poroki. Bi pa vsekakor bilo lepo, če bi več takih običajev ohranjali še danes.

O starih običajih sta pripovedovali Štefka Bohar in Gizela Dervarič.

Tadeja Rajbar

Svatje ob svatovski mizi, Grad 1965 (foto: arhiv družine Krpič)

BOŽIČNI BAZAR

V mesecu novembru in decembru smo učenci OŠ Grad izdelovali najrazličnejše izdelke za božični bazar, ki je potekal 20. decembra 2012 v telovadnici naše osnovne šole. Stojnice, ki so bile postavljene, so ponujale različne ročno narejene izdelke, kot so snežaki, svečniki, mila, pečeni keksi... Na bazar smo se pripravljali tudi ob sobotah. Učenci smo prostovoljno in z veseljem odkorakali v šolo in s spretnimi prstki ustvarjali svoje izdelke. Osrednja prireditev se je pričela s kulturnim programom, na katerem smo učenci prikazali tudi svoje talente. Otroški in mladinski zbor je prireditev popestril z glasbo, učenci nižjih razredov pa so nam z igro pričarali nasmeh na obraz. Priprave na bazar so bile naporne, zato pa je bil uspeh toliko večji. Po končanem kulturnem programu smo učenci veselo vabili starše k stojnicam in jim ponujali svoje izdelke. Namen bazara je bil med drugim tudi ta, da bi z zbranimi prostovoljnimi prispevki nakupili zunanja igrala, ki bodo osrečila naše najmlajše. Ker je prireditev privabila veliko obiskovalcev, je bil tudi izkupiček presenetljiv. Sama sem mnenja, da bi dogodek postal tradicionalen in bi tako popestrili praznike ob zaključku koledarskega leta.

Tamara Grah, 9. razred

Obiskovalci bazara so bili navdušeni nad izdelki (foto: K. Šalamon)

ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG

V letošnjem šolskem letu poteka še zadnje leto projekt Zdrav življenjski slog. Učenci OŠ Grad po urniku obiskujejo ure tekom šolskega leta. Vadbica je organizirana tudi med šolskimi počitnicami, nekaj ur pa je namenjenih tudi vadbam ob sobotah.

Cilji, ki jih s projektom želimo doseči z učenci, so naslednji: dodatno spodbujanje otrok k športni dejavnosti, odpravljanje posledic negativnih vplivov sedenja, čim širši razvoj gibalnega potenciala otrok, spodbujanje

otrok k oblikovanju vzorcev zdravega življenjskega sloga in zagotavljanje priporočene vsakodnevne vodene vadbe.

Anita Horvat, izvajalka projekta

Učenci z veseljem oblikujejo svoj vzorec zdravega življenjskega sloga (foto: A. Horvat)

POMOČ V STISKAH

Veliko ljudi ima takšne in drugačne težave oziroma drugače povedano, težave imamo čisto vsi, le da imamo nekateri večje, drugi pa manjše. Letošnja tema ob Tednu otroka se je glasila »Stiske in radosti odrasčanja«, zato smo se učenci z učiteljico Heleno Poznič Kos poskušali čim bolj povezati z omenjeno temo. Čez šolsko leto so tako potekali pogovori, izdelovali so plakati, ki smo jih nato izobesili po šoli. V ta namen so nekateri učenci obiskali tudi krizni center v Murski Soboti. Učiteljici ter učencem je bila zadeva zanimiva, zato smo gospo Simonu Neuvirt Bokan, vodjo kriznega centra, povabili na šolo, da delo te ustanove predstavi še ostalim, ki je še niso obiskali. Za dobrodošlico smo učenci z nekaj predstavitvenimi točkami pokazali svoje talente, nato pa besedo prepustili gospe Simoni. V intervjuju, ki ga je vodil

Učenci so zvedeli veliko za življenje pomembnih stvari (foto: K. Šalamon)

gospod Nino Gumilar, smo podrobneje spoznali samo organizacijo, ki pomaga ljudem v stiskah. Zaupala nam je nekaj strategij, ki se jih pogosto poslužujejo. Predstavila nam je tudi urnik dela, nenazadnje pa nas je lepo povabila, da jih v primeru kakršnekoli osebne stiske obiščemo. Našim neustrašnim učencem je dala možnost, da ji zastavijo vprašanja, kar so učenci tudi pridno izkoristili. Ostali smo radovedno poslušali njene odgovore ter, upam, veliko odnesli od tega.

Tamara Grah, 9. razred

POPESTRIMO ŠOLO

Naša šola je tudi v letošnjem šolskem letu vključena v projekt Popestrimo šolo, ki ga financirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Republike Slovenije in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. V okviru projekta izvajamo na šoli različne dejavnosti, katerih namen je posvetiti se v večji meri vzgojno-izobraževalnim potrebam učencev, zlasti učencem z učnimi težavami in nadarjenim učencem ter omogočiti otrokom aktivno preživljanje počitnic. Udeležba v vseh dejavnostih, ki potekajo od oktobra 2012 do konca avgusta 2013, je brezplačna, saj se vsi stroški, povezani z dejavnostmi projekta, financirajo iz evropskih sredstev. V okviru projekta smo tako v letošnjem šolskem letu izvedli že različne ustvarjalne delavnice, kjer so učenci izdelovali okrasne izdelke na temo jesen in noč čarovnic, v prazničnem decembru smo se posvetili izdelovanju okraskov za jelko in izdelkom za šolski božični bazar, v pustnem času so nastale številne maske, ob dnevih, kot so valentinovo, dan žena in materinski dan, pa smo pripravili voščilnice in drobne pozornosti za naše najbližje. Skozi celo šolsko leto nudimo učencem učno pomoč na vseh področjih, nadarjenim učencem pa omogočamo, da z različnimi dejavnostmi svoje znanje na področjih, ki jih še posebej zanimajo, dopolnjujejo in nadgrajujejo. Učence pripravljamo tudi na različna tekmovanja, projekte, natečaje, nastope... Omogočimo jim tudi ogled

Naše izdelke ste lahko opazili tudi na stojnicah bazarja
(foto: K. Šalamon)

predstav. Z učenci razredne stopnje smo si tako ogledali lutkovni predstavi Rdeča kapica in Zvezdica Zaspanka. V prvomajskih počitnicah načrtujemo tabor, kjer se bodo učenci seznanili z osnovami astronomije, orientacijo na nebu, rokovanjem s teleskopom in podobno. Aktivno bodo lahko preživeli tudi poletne počitnice, saj jim bodo na razpolago številne delavnice, kot so lončarstvo, lutkovne delavnice in ljudski plesi ter številne ustvarjalne in raziskovalne dejavnosti.

Danijela Slekovec in Tanja Šalamon,
izvajalki projekta Popestrimo šolo

USPEŠNA LITERARNA DELA

MIJNOLE SO SE MOJE SKRBIJ

Po šaule san odla,
pa san te zaodla.

Moje očij včasi so na tebej spadnole,
tvoje pa me nej so niti oplavnole.

Sake den bole žalosten je bil,
da si se za drüjgeme babami podil.

Menej sploj nej si opazo,
okaule drüjge si se plazo.

Pa prišo je den,
da te je neščé fajn vdaro,
samo ka bi ti glavau popravo.

Tau ti je hasnilo,
do drüjge ljubezén je vgasnilo.

Očij metati začo si na menej,
zatau vesejlo je gratalo moje srcej.

Tvoja prejšnja je znorejvala,
da je vidla, ka sva se na klaupe segrejvala.

V garderobi sva sedela,
ka bi se radiva mela.

Ova pa tan okaule je norejla,
samo ka bi te pa okaule prsta vrtejla.

Ti zmejno si se nej za njo,
zatau ka si držo mojo rokau.

Sladko pogledno si me v očij,
zaj mijnole so se moje skrbij.

Nina Fujs, 9. razred,
zmagovalka literarnega natečaja
Poezija v oštariji v Puconcih

ČE VIDEL BI MATJAŽ ZEMLJO

Živel enkrat je kralj Matjaž,
pri njem srečen je bil še kočijaž,
pravičen bil je in bogat,
vsem ljudem je znal kaj dat.

A prišel nad deželo je črni oblak,
približal se njemu je turški soldat.
Za njim pa vojske kot čebel,
ki prežale so na plen.

Brez oklevanja se vojna je začela,
dokler ni dežela krvavela,
Turki pobili bi tudi Matjaža,
saj vzeli so vse mu, še paža.

Ker Turki premočni zanj so bili,
Matjaževi vojaki v dolino so šli,
in ker pravičen on bil je vladar,
zgodil se je čudež nepričakovan.

Ko vojska z Matjažem je bla pod goro,
odprla se Peca je njemu lepo.
Pod zemljo zagledal je čudežni svet,
v varnost gore on bil je objet.

Za mizo kamnito on zdaj sedi,
moči za prihodnost tu si krepil.

Ko se devetkrat mu brada
krog mize bo zavila,
vojska njegova se bo prebudila,
Peca jih bo na zemljo vrnila.

Ko pa Matjaž naš bo videl zemljo,
hotel vrniti se bo pod goro,
razumevanja in miru na zemlji več ni,
le pohlep in nestrpnost čutimo vsi.

Kmečkih hiš in vprežene živine več ni,
po zemlji slovenski le stroj zdaj brni,
prijaznost in solidarnost z njim sta umrli,
zdaj Slovenci med sabo bi se požrli.

Slovenski človek ni več ljubeč,
modrost odšla je daleč preč.
Če Matjažu pogum ne bo splahnel,
mogoče lahko bi dosegel,
da Slovenec spet Slovincu bo verjel,
eden drugemu srečo želel.

*Melanie Sukič, 9. razred,
nagrajenka natečaja
Gradovi kralja Matjaža
v Črni na Koroškem*

RAZREDNA AVŠA

Nekega dne... Na neki šoli... Običajen živ-žav. Kot na vsaki šoli. Otroci, majhni in veliki, učitelji, strogi in resni... Ravnatelj, ki odločno stopa po hodniku... Še hišnik, ja, še hišnik je tak! Ali pa tudi ne. Pa saj ni res! Ni bilo nekega dne, bilo je danes!

V množici človeškega mravljišča šole Plamenica so izstopala dekleta 8.c. Njihovi obrazi so bili obsijani s soncem, usta so kar sama lezla v nasmeh, komolci so se neprestano suvali, njihove oči so hudomušno švigale sem ter tja, roke so krilile po zraku, jezički so se neumorno vrteli... Vmes so se za trenutek ustavili, a le takrat, če so zagledale kakšnega res dobrega tipa. Takih pa na šoli ni manjkalo. Kar naprej so tekmovali, »deklice« iz 8.c, katera več fantovskih src požre. Če si stopil v avlo, se ti je zadelo, da si v čebelnjaku, saj šepet o tem, kateri je lepši, drznejši, kdo si več upa... ni bil več le šepet. Kje pa! Zvoki so se že davno zlili v brenčanje in obletavanje tistih naj...

Le dovolj pozoren obiskovalec jo je opazil. Njo – Anjo. Dekle s čudovitimi valovitimi lasmi, kot morje globokimi očmi, s super postavo, oblečeno po zadnji modi. Fantje so jo požirali z očmi. Ko je s knjigo v roki stala pred vrati učilnice za naslednjo uro, ga ni bilo, ki se ne bi ozrl za njo. Avšol! Komaj je zazvonilo, že je sedela v razredu in listala po zvezku. Ob tem pa mrmrala. Kot da meditira!

Slovenščina, matematika, angleščina, kemija, zgodovina... Sitni učitelji, nakladanje, poskusi, vaje; klepetanje, hahljanje, izzivanje, kljubovanje, le tu pa tam kakšno odprto uho. Pouk! Kakšen dolgčas! Pogledi so begali pod klopi, roke so prebirale tipke telefonov, oči so se nemirno ozirale po uri na zidu. Bo? Le kdaj se bo končno oglasil, presneti zvonec!

Ona pa... Sedela je kot kip. Razlago je njena roka neumorno spremljala z drsenjem po papirju, pri poskusih je stala najbliže učiteljevi mizi, med ponavljanjem je bila njena roka nenehno v zraku. Seveda! Anja je bila najboljša, Anja je bila vzor, Anja... Ko jo je razredničarka kar naprej hvalila in jo postavljala na piedestal, so se sošolke le zaničljivo zmrdovali. Pa ja! Učenje, učenje, pa spet učenje! Kaj pa še! Bili so mladi! Le kdo bi se nenehno gulil, delal naloge, pripravljaj plakate, referate... Še na kraj pameti jim ni prišlo, da bi iskali dodatne informacije, brali knjige kar tako ali proste ure zbijali za listanje po leksikonih in enciklopedijah.

Potem pa... Nekega dne je ostal njen stol prazen. So mar možgani 8.c zboleli? Nemogoče! Tretji dan njene odsotnosti je bila na urniku razredna. Najprej splošna pridiga, nato pa: »Anja si je zlomila gleženj, najmanj deset dni mora mirovati. Starši so prosili, če ji lahko kdo sproti prinaša kopije zapiskov. Se kdo javi?« Seveda se ni! Le kdo bi šel k njej? Se bo zdaj njena Visokost končno ponižala in se pogovarjala z navadnimi smrtniki? Ni šans! Nezainteresiranim pogledom učencev so torej kmalu sledili rafali obtožb. Nato je CO₂ stopila do Anamarije in ji zabičala: »To so kopije zapiskov, odnesla jih boš Anji, lepo jo pozdravi... Kajne?« Oči razredne mami so vrtale po obrazih učencev. Anamari je po pouku pred šolo čakal Niko. Vsa navdušena mu je planila v objem. Bil je fant, na katerega so se dekleta lepila kot na med. Nekoliko starejši, bolj izkušen, pravi frajer! Anamari si torej ni mogla privoščiti, da bi ga pustila čakati, kajti verjetno bi že naslednji dan objemal drugo. Tega pa Anamari ne bi prenesla. Razredničarka gor ali dol... Sicer pa..., saj pravijo, da ljubezen premaga vse težave, mar ne? Vsa dekleta 8.c so bila nora na fante, le... Anja se še zmeraj ni zmenila za to. Kajpada, saj je bila zaljubljena le v zvezke.

Vrata je odprla Anjina mama. Urejena, sfrizirana, v temnem kostumu, z bleščečo belo bluzo. Anamari je odpeljala do sobe, odhod pa

pospremila z besedami: »Pa hitro naredita, kar imata, Anja se mora učiti!« Anja je zardelih lic strmela v vrata, Anamari pa se je osuplo zazrla vanjo. Dala ji je zapiske, Anja jih je prelistala in se v trenutku potopila vanje. Zunanji svet zanjo še obstajal ni več. Obiskovalka jo je opazovala odprtih ust. Česa takega pa še ne! Tega še nikoli ni videla in če bi ji o tem pripovedoval kdo drug, mu gotovo ne bi verjela. Ko je dojela, da čaka zaman, je počasi vstala, skomignila z rameni in naglo zapustila hišo. Pohitela je. Samo vstran, čim prej proč. Saj to pa res presega vse meje. A ji ni dalo miru. Vrnila se je, da bi se pogovorila, jo stresla, oklofutala, nadrla... karkoli! Le, da bi Anja spregovorila. Pa je pred vrati zmedeno obstala. Iz hiše se je namreč razlegalo jezno kričanje: »A tako! Klepetala bi? Poglej, koliko zapiskov imaš! V trenutku se loti učenja, če ne...! Tako ti primažem, da se svoj živi dan ne pobereš več! Nikar ne misli, da nama lahko nakopljеш sramoto. Lepo prosim! Se mogoče zavedaš, kdo je tvoja mati? Misliš, da bom lahko še kdaj direktorica zaveda za šolstvo, če še svojega otroka ne morem spraviti v red?!« Temu je sledil še silovit tresk z vrati, nato je nad hišo legla tišina...

Po desetih dneh se je Anja vrnila v šolo. Njen pogled je bil še za spoznanje bliže tlom. Nato pa... 8.c je v drugem polletju dobil novega učitelja športne vzgoje. Mladega, postavnega, lepega... Kot Apolon! Vsa dekleta so norela za njim. Najlepše je bilo pri gimnastiki, kajti tam...

Tam se jih je kdaj pa kdaj moral dotakniti. Punce so tako dobile novega zaleta. Vse so hotele blesteti, samo da bi se ta novi ukvarjal z njimi. Preskok kozel! Super! Učitelj jim bo pomagal čez, njegova vitka roka se bo, četudi le za hip, nežno dotaknila njihovega komolca... Le Anja ni blestela. Končno! Predmet, pri katerem ni bila naj! Čim je pritekla do ovire, je obstala kot vkopana. Učitelj jo je spodbujal, jo prepričeval..., nato je izgubil živce in jo nadrl. To je čaši prelilo rob. Odslej je Anjo v kip spremenilo vsako orodje. Se je Anja bala ovir ali učiteljeve bližine? Kdo ve! S tem se sošolci pač niso želeli obremenjevati. Sledilo je ocenjevanje gimnastike. Anja je dobila... zadostno! Pri naslednji uri športne vzgoje so se po desetih minutah vrata telovadnice s truščem odprla. Že v naslednjem trenutku je pred očmi deklet iz 8.c stala razkačena gospa. Anjina mama! Dvignila je roko, kazalec je preteče zavrtal v učitelja, hreščec glas je zasikal: »Takoj pripravite kozo! Če vi niste sposobni,... Vam bom pa jaz pokazala, kako se dela. So vam diplomo mar podarili? Da ne bo skočila! Boste že videli, kako bo!«

Dekleta so bila zgrožena, učitelj pa je velel izpolniti ukaz. Nato je gospa direktorica grobo pograbila Anjina ramena ter jo pahnila do zaleta. Anja je pritekla do odskočne deske in... Obstala! Mati jo je za lase zvelkla nazaj in ji zasikala: »Dajmo, tokrat naj ti uspe, sicer...!« Anja se je vrnila na start, vzela zalet, tekla do odskočne deske, zaprla oči in... skočila. Zakaj pa ne vstane? Učitelj je planil k njej, toda vanj so iz zverženega telesa zrle le široko odprte oči. Anja si je zlomila tilnik in... Nikoli več se ni pobrala!

Katja Bedöke, 9. razred,
izbranka literarne delavnice XXVI. Roševih dni v Celju

LITERARNI KROŽEK

Učenci literarnega krožka neprestano nekaj pišemo, ustvarjamo, razmišljamo o življenju... Vse to seveda počnemo pod mentorstvom učiteljice Marije Štesl, ki nam vedno znova daje ideje in priložnosti, da nekaj tudi dosežemo. Tako je pred nekaj meseci izšel natečaj safe.si, pri katerem smo morali najprej napisati igro na temo varne rabe interneta, nato pa jo še odigrati. Tako smo se več mesecev trudili, najeli smo snemalca in 28. februarja posneli film, ki smo ga poslali na natečaj. Zdaj čakamo, ali bomo osvojili katero od prvih treh mest. V vlogi filmskih igralk smo se preizkusile Nina Grah, Larisa Kočar, Tamara Grah, Nina Fujs in Katja Bedöke. Film ni dolg, ker je bil čas omejen na tri minute. Verjetno vas že zanima vsebina, zato vam jo na kratko zaupam.

Babica je zelo osamljena in potrebuje pogovor. Ima tri vnukinje, ki nikoli nimajo časa zanjo. Babica se je odločila, da bo vseeno še enkrat poskusila načeti pogovor in tako je šla do prve vnukinje, ki jo je zavrnila, saj je s prijateljico reševala težave. Babica je bila žalostna, vendar je vseeno pokazala razumevanje in bila ponosna nanjo. Tako se je napotila k drugi vnukinji. Tudi ta jo je zavrnila, ker je delala domačo nalogo. Čeprav ji tudi tokrat ni bilo vseeno, je sprejela zavrnitev. Na hodniku je nato srečala še tretjo vnukinjo, ki je veselo korakala. Ko je bila že srečna, da se ji bo tokrat uspelo približati tretji vnukinji, jo je tudi ta vnukinja zavrnila in ji celo priznala, da nima časa za njo, ker si na facebooku ogleduje fotografije fanta. To pa je babico zares dokončno prizadelo, saj je bil vnukinji bolj pomemben fant kot ona sama. Vse to je babico zelo razžalostilo in ko se je napotila po stopnicah navzdol, je padla in si zlomila nogo. Babica se ni mogla pomiriti, da so današnji otroci tako obsedeni s telefoni, kar je zdravnici neprestano tudi razlagala. Vendar ji je takrat zdravnica razložila, da telefoni sploh niso tako slabi, kajti če bi ga babica v bolnišnici imela, bi lahko poklicala svoje vnukinje in se z njimi pogovarjala. To ji je dalo misliti. Vnukinje so babico takoj prišle obiskat v bolnišnico in babica je bila

Člani literarnega krožka pri snemanju filma (foto: A. Vrtič)

takoj zainteresirana za telefon. Dekleta so bila seveda vesela in so ji o uporabi telefona vse razložila. Takrat si je babica sposodila telefon ter začela veselo brskati po internetu. Dekleta so se hotela pogovarjati, a babici ni bilo do tega, saj je iskala kuharske recepte. Napodila jih je in jim povedala, da nima časa ter da jih bo poklicala kasneje.

Vsebina filma je zares zanimiva. V kolikor nam bo uspelo doseči eno od prvih treh mest, si ga boste lahko ogledali tudi vi. Torej, držite nam pesti!

Tamara Grah, 9. razred

ALI LJUDSKO SLOVSTVO PRI GRADU ŠE ŽIVI?

Vprašanje je zelo zanimivo in nekateri odgovor zagotovo že poznate. Morda zato, ker ste bili 6. februarja v kulturni dvorani pri Gradu. Učenci Osnovne šole Grad smo namreč z igro in glasbo pritrdilno odgovorili na zastavljeno vprašanje. V okviru dramsko-literarnega krožka smo po izročilu babic in dedkov ter s pomočjo učiteljice Marije Štesl sestavili igre, predstavili običaje, pripovedke in dogodke, značilne za okolico Gradu. Le-te smo na proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku tudi odigrali. Z igro smo prikazali, kako je nastala Marija v graški cerkvi, pripovedovali legendo o zmaju Kaču, z deklamacijami smo ponazorili običaje, kako so se ljudje v preteklosti zaljubljali ter kakšne so bile posledice in še mnogo več. Mladinski pevski zbor pod vodstvom učiteljice Elizabete Sarjaš je nekatere točke popestril z vsebinsko povezano pesmijo. Upam, da smo vas s svojim delom prepričali, da ljudsko slovstvo pri Gradu zares živi.

Zahvala, da je prireditev uspela, gre tudi babicam in dedkom iz občine, duhovniku, katehetinji in kantorju z Dolnjih Slavečev.

Tamara Grah, 9. razred

Kako je nastal kip graške Marije? (foto: K. Šalamon)

NAMIZNI TENIS

Osnovna šola Grad je 16. februarja 2013 v šolski telovadnici organizirala že 7. občinsko tekmovanje v namiznem tenisu. Iz predtekmovanja, kjer je sodelovalo 26 igralcev, se je na turnir uvrstilo najboljših 11. Prva štiri mesta so osvojili: Tjaša Prelec, Tilen Šinko, Edvard Gomboc in Srečko Vogrinčič. Najboljšo igro na turnirju je pokazala tekmovalka Tjaša Prelec, ki je v finalu premagala Srečka Vogrinčiča. V tekmi za 3. mesto pa je Edvard Gomboc premagal Tilna Šinka. Končni rezultat je bil sledeči: 1. mesto Tjaša Prelec, 2. mesto Srečko Vogrinčič in 3. mesto Edvard Gomboc. Tekmovalci so ob koncu tekmovanja prejeli priznanja in pokale, nato pa so s prijateljsko igro zapolnili preostanek sobotnega dopoldneva.

Športna pedagoginja Anita Horvat

Udeleženci tekmovanja v namiznem tenisu (foto: N. Gumilar)

ZIMSKI ŠPORTI

Učenci OŠ Grad so se 24. januarja 2013 udeležili področnega tekmovanja v veleslalomu, ki že drugo leto zapored poteka združeno po regijah, in sicer PC Pomurje in PC Podravje. Tekmovanja se je uspešno udeležilo pet

Udeleženci državnega tekmovanja na Rogli (foto: S. Ropoša)

učencev naše šole in zasedlo naslednja odlična mesta: Anja Zadavec - 3. mesto (st. deklice), Larisa Kočar - 4. mesto (st. deklice), Sanela Sukič - 13. mesto (st. deklice), David Gjergjek - 4. mesto (st. dečki), Rok Potočnik - 9. mesto (st. dečki). Ekipno je med starejšimi učenci OŠ Grad zasedla 1. mesto.

Državno tekmovanje v veleslalomu je potekalo 5. marca 2013 na smučišču Rogla, in sicer na progi Jasa. Udeleženci državnega tekmovanja so bili tudi učenci naše šole, ki so zasedli naslednja mesta: Larisa Kočar - 27. mesto med 73-imi tekmovalkami, David Gjergjek - 40. mesto med 80-imi tekmovalci, Anja Zadavec in Rok Potočnik, ki sta se prav tako uvrstila na državno tekmovanje, pa sta žal izpadla.

Športna pedagoginja Anita Horvat

Pustne delavnice (foto: Irena Hüll)

TUDI MI USTVARJAMO

Učenci 2. razreda radi ustvarjamo. Z izdelki nato okrasimo našo učilnico in pano na hodniku. Trenutno beremo Piko Nogavičko v nadaljevanjih, ogledali pa smo si tudi risanko o njej. V skupinah smo potem naredili njeno hišo, imenovano vila Čira-Čara. Kako nam je uspelo, lahko vidite na fotografiji.

Učenci 2. razreda z razredničarko Metko

Pika Nogavička je lahko zelo ponosna na nas (foto: M. Recek)

PUSTNE DELAVNICE V VRTCU

Na pobudo staršev smo tudi letos izvedli pustno delavnico. Starši so skupaj s svojimi otroki izdelali pustno obleko. Letos smo bili vsi veseli metuljčki. Delavnice se je udeležila večina staršev in otrok in tako so prispevali k enotnemu videzu skupine.

vzgojiteljica Irena Hüll

Ples veselih metuljev (foto: I. Hüll)

MUZICIRANJE

Dejavnosti v vrtcu so zelo različne. Ena od njih je prav gotovo glasba. Glasba otroka sprosti, ga razveseli. Otroci so v vrtcu spoznavali različne inštrumente in njihov zvok.

vzgojiteljica Irena Hüll

Otroški orkester (foto: Irena Hüll)

BRUNARICA

Pred 25-imi leti se je v Motovilcih zgradil 50-kubični vodni bazen za namen gašenja požara. V letu 2012 smo se nekateri sosedje ob bazenu zmenili, da ga bomo sanirali, ker je spuščal vodo, na njem pa zgradili brunarico v velikosti 4,5 m x 6,5 m. Ostanek vode smo izčrpali ob pomoči domačih gasilcev. Ker je na dnu bilo precej mulja, smo morali tega odstraniti, stene oprati in posušiti ter šele nato začeti nanašati vodno neprepustne premaze. Ko je bila notranjost bazena urejena, smo začeli z betoniranjem dodatne zgornje plošče, na katero smo že vstavili jeklene postavke za stebre in zalikali beton. Ker nas je že čas začel priganjati, smo se septembrske sobote odločili in odšli v gozd po jamski les. Bilo nas je deset in seveda smo s sabo imeli tudi pijačo in jedačo. Dela v gozdu so potekala tekoče, tako da smo ob prihodu domov še nekaj kosov očistili ter zložili. V mesecu oktobru pa smo začeli s postavljanjem brunarice in pokrivanjem le-te. Največ težav smo imeli s strešno kritino, ker nismo vedeli kje jo dobiti zastonj. A nam je uspelo ob pomoči ljudi, kateri so imeli doma opeko, ki je več niso rabili. Tako je naša brunarica postajala vse lepša in lepša ter dobivala svojo podobo. Če ne bo hude zime, bomo še letos naredili parapet okrog nje ter mizo in klop, kjer bomo včasih kaj popili. Za naslednje leto pa nas čaka zidanje kamina in otvoritev objekta. Vsa dela so potekala prostovoljno z veseljem in kar je najbolj pomembno, ob obilo jedače in pijače.

Na koncu se zahvaljujem vsem, ki ste s prostovoljnimi delom, z jedačo in pijačo poskrbeli, da je brunarica skoraj končana ter pridnim kuharicam. Na sliki manjkajo Kuzmič Robert, Kuzmič Peter, Donoša Karel, Ropoša Martin, Flisar Klement, Fujs Stanko, Fujs Jernej, Fujs Uroš, Hüll Gregor, Fujs Drago, Fujs Feliks. Hvala.

Jožef Grah

V Motovilcih smo postavili brunarico (foto: Dušan Sukič)

MIKLAVŽ V MOTOVILCIH

V praznični mesec december smo tudi letos vaščani vasi Motovilec stopili skupaj z Miklavžem. Kljub hladnemu vremenu in neprijetnim razmeram na cesti se je Miklavž odzval povabilu Društva za šport, kulturo in turizem »Lukaj« Motovilci. V družbi dveh parkljev in angelčka je izzval veselje in zadovoljstvo na licih otrok, ki so ga v spremstvu staršev in njihovih bližnjih pričakali pred gasilskim domom v Motovilcih.

Za pridnost in lepo vedenje je otrokom razdelil skromna darilca ter jim povedal, naj se še naprej pridno učijo in ubogajo starše skozi celo leto.

Branko Grah ml.

Miklavž je nagovoril otroke (foto: B. Grah)

GUNDI JE SANJAL

Vsako leto naše najmlajše obišče dedek Mraz. Zaradi zimskega spanja pa je starega moža vsakokrat zamudil medved Gundi, ki je prespal kar cele praznike. A tokrat so ga otroci skupaj z lisico Darinko zbudili ter mu pričarali najlepše praznike, kar jih je imel. Gundi je tako pokušal

Gundi se je razveselil praznikov in otrok v dvorani (foto: Rudi Klement)

medenjake, spoznal okraske na božičnem drevesu in dobil darilo od prijateljice - lisice Darinke. Spoznal je, da so božični prazniki najlepši praznik v letu in sklenil, da jih nikoli več ne bo prespal. Z otroki v dvorani je Darinka tudi zaplesala, zapeli so pesmice in vsake toliko zbudili dremajočega medveda Gundija. Ko je prišel dedek Mraz, so ga otroci pozdravili in mu zapeli. Dobri stari mož pa jim je razdelil darila, jih povprašal ali so pridni ter se z njimi fotografiral. Dedek Mraz je tokrat razveselil 71 otrok iz naše občine, starih od 1 do 6 let.

Danijela Krpič

BOŽIČ SKOZI PESEM

Tradicionalno petje božičnih pesmi, ki že mnogo let zaznamuje praznik božiča pri Gradu, je tudi minuli božič odmevalo v graški cerkvi iz grl domačih Ljudskih pevcev KD Grad. Že nekaj let, odkar se je dogajanje preselilo iz središča Pörge v cerkveni hram, se s pesmijo proslavlja veliki dan – dan Kristusovega rojstva. Pevci ob tem zapojejo znane božične napeve ter na ta način še bolj doživeto sporočajo izročilo izpred več kot dva tisoč let. Prav s slednjim izročilom je vse navzoče obiskovalce koncerta letos prvikrat pozdravil tudi domači župnik g. Marko. Prav tako pa ni manjkalo besed in lepih želja ob prazniku iz ust domačega župana Daniela Kalamarja.

Upajmo, da bo ljudsko izročilo božičnih pesmi, ki ga v teh krajih s petjem ohranjajo domači ljudski pevci, odmevalo tudi letos.

Nino Gumilar

Tudi minuli božič je pred jaslami odmevala božična pesem (foto: <http://grad.zupnija.info/>)

PETJE PRI JASLICAH

V minulih božično-novoletnih praznikih smo bili člani Društva za šport, kulturo in turizem Lukaj Motovilci organizator petja božičnih pesmi ob jaslami pri kapeli. Tako so nas z bogatim repertoarjem božičnih pesmi raz-

veselili pevci Kulturno umetniškega društva Sončnica iz Pertoče in nam s pesmijo polepšali praznične dni.

Branko Grah

Jasllice ob motovilski kapeli (foto: B. Grah)

PRIZNANJA OBRRTNIKOM

Območna obrtno-podjetniška zbornica Murska Sobota je 23. novembra 2012 na slavnostni podelitvi v Murski Soboti podelila priznanja obrtnikom za dolgoletno delovanje. Med prejemniki priznanj so bili tudi obrtniki iz naše občine, ki so prejeli priznanja za 10, 20 in 30 let delovanja. Za 30 let delovanja sta priznanje prejela Štefan Bunderla, Kamnoseštvo Bunderla, Grad in Slavica Horvat, Okrepčevalnica pri Slavici, Radovci. Za 20 let delovanja sta priznanje prejela Breda Kalamar, ŽKG Grad d.o.o. in Rudolf Šlemer, Stavbno kleparstvo in sitografija, Dolnji Slaveči. Za 10 let delovanja pa je priznanje prejel Emil Hajdinjak, Strojni izkopi, Vidonci.

Preživeto desetletje, sploh pa več desetletij v obrtništvu je lepa doba, saj se mora obrtnik vsak dan truditi za uspešno in kvalitetno delo ter s tem vabiti ter ohranjati stranke. Za prejeta priznanja našim obrtnikom iskreno čestitamo in jim želimo še veliko uspešnih let.

Danijela Krpič

Za 30 let obrti sta priznanje prejela Štefan Bunderla in Slavica Horvat

Za 20 let obrti je priznanje prejela Breda Kalamar

Za 10 let obrti je priznanje prejel Emil Hajdinjak (fotografije: arhiv OOPZ MS)

ŽUPANOV SPREJEM OBRRTNIKOV

Januarja 2013 je župan občine Grad imel sprejem obrtnikov in podjetnikov iz naše občine. Na sprejem so bili povabljeni vsi obrtniki in podjetniki, prijavljeni v naši občini, ki delujejo vsaj eno leto. Povabilu se je odzvalo 17 obrtnikov.

Zbrani obrtniki z županom in svetniki (foto: D. Krpič)

Sprejem je potekal v kulturni dvorani, kjer jim je župan predstavil dosedanje uspehe in velike projekte na področju infrastrukture in turizma, čezmejne projekte, ki jih je občina že izvedla in ki jih trenutno izvaja, ter načrte za prihodnost. Nato sta predstavnika Razvojnega agencije Sinergija predstavila njihovo delo in program ter projekte, ki se izvajajo v okviru LAS Goričko, na katerih je občina Grad uspešno prijavila tri lastne projekte ter dva partnerska. Vsi prisotni so si ogledali tudi dva krajša filma, slikovni film o lepotah naše občine ter napovedni film za Vulkanijo, ki se izvaja v okviru projekta Doživljajski park Vulkanija. Sledilo je druženje obrtnikov, svetnikov, občinske uprave in predstavnikov RA Sinergija, kjer so si vsi prisotni izmenjali mnenja in izkušnje ter prijetno poklepetali.

Vsi prisotni so prejeli monografijo Grad na Goričkem, da bodo podrobneje spoznali zgodovino ter kulturne in naravne vrednote naše občine ter možnost oglaševanja svoje obrti v občinskem glasilu.

Danijela Krpič

FAŠENEK, GOTOF SI!

Sedem je pravljilčno število in ravno na vsakih sedem let imamo v Vidoncih maškarado. Prireditev, katero smo vzporedno z aktualnim dogajanjem na političnem in družbenem področju, naslovili kar s sloganom »Fašenek, gotof si!«, smo organizirali na pustno soboto, 9. februarja. Priprave na samo prireditev pa so začele že veliko prej. Organizatorji celotne prireditve so bili člani PGD Vidonci, na sami prireditvi in pripravah na prireditev pa smo z veseljem pomagali vaščani.

Priprav na samo prireditev je bilo zelo veliko. Vaščanke so se ob večerih zbirale v vaško-gasilskem domu in pridno izdelovale rože iz krep papirja. Nastalo je veliko lepih rož in šopkov, s katerimi smo okrasili »pozvačine, ciganjice in muzikante«, ki so pozvali na prireditev in zbirali prostovoljne prispevke. Pred samo prireditvijo pa smo z mojstrovinami, ki so jih ustvarile vaščanke, okrasili tudi vaško-gasilski dom. Na samo »pozavanje« smo se odpravili tretjo januarsko soboto. Zgodaj zjutraj smo se zbrali v gasilskem domu, se preoblekli v pustne maske in okrepcali z zajtrkom ter jutranjo kavo. Po zajtrku je sledilo še skupinsko fotografiranje. Na »pozavanje« se nas je odpravilo trinajst skupin. Na maškarado smo vabili občane iz celotne občine in vaščane iz sosednje vasi Otovci. Ta dan smo bili vsi dobre volje, saj smeha in humorja ni manjkalo. Občani in vaščani iz sosednje vasi so nas z veseljem sprejeli in z nami zapeli ter zaplesali. V večernih urah smo se skupine vračale v vaško-gasilski dom, kjer smo se ob zvokih muzikantov tudi zavrteli na plesišču in se veselili še dolgo v noč.

Nato so sledile priprave na samo maškarado. Mladi so pripravljali program prireditve, ostali vaščani pa smo poskrbeli za druge stvari, katere so bile potrebne za iz-

vedbo prireditve. Prišla je pustna sobota in maškara v Vidoncih se je začela z demonstracijami. Po končanih demonstracijah so sledili skeči, ob katerih smo se nasmajali do solz, vmes pa so za popestritev poskrbeli še naši mladi harmonikarji. Program se je zaključil s pesmijo in plesom o pustu. Vaško-gasilski dom je v trenutku postal premajhen za vse maske in obiskovalce. Sledilo je rajanje vse do jutranjih ur. Za jedačo in pijačo je bilo dobro poskrbljeno, pripravili pa smo še srečelov z bogatimi dobitki. Kot se za maškara spodobi, je sledil tudi izbor najboljših mask. Ker jih je bilo zelo veliko, je imela komisija težko delo, da je izmed vseh izbrala pet najboljših. S svojim obiskom pa so nas počastili tudi kurenti.

Člani PGD Vidonci so v sklopu Občnega zbora društva za vse, ki so kakorkoli pomagali pri projektu, pripravili tudi zaključno prireditev oz. »prvičuvanje«, na kateri se je predsednik PGD Vidonci zahvalil vsem vaščanom za pomoč pri izvedbi maškara, sledilo pa je sproščeno druženje ob hrani in pijači.

Na koncu lahko povemo, da je projekt uspel stodontno, kar pa seveda ne bi bilo brez pomoči vseh občanov občine Grad in vaščanov sosednje vasi Otovci, katerim se člani PGD Vidonci najlepše zahvaljujejo. Ne smemo pa pozabiti tudi Vidončarov, ki so za projekt žrtvovali ure, večere in celo dni, zato najlepša hvala tudi njim. In če ste bili z nami in s prireditvijo zadovoljni tudi vi, se nam pri maškara v Vidoncih pridružite spet čez sedem let.

Melita Ficko Sapač, Danijel Bernjak

Priprave na maškara

Pripravili smo tudi gasilski dom

»Pozavanje« na maškara

Demonstracije »Fašaneč, gotof se!«

Skupinska slika »pozvačinov«

Obisk kurentov (fotografije: arhiv PGD Vidonci)

NEKAJ ZA SMEH

V nedeljo, 24. februarja 2013, je Društvo za razvoj in promocijo turizma Občine Grad »Skouriš« pripravilo kulturno zabavno prireditev v kulturni dvorani pri Gradu, kjer so se predstavili »ažijski talenti« s svojimi domačimi instrumenti ter dve mladi domačinki na harmoniki. Vse skupaj sta povezovala in skrbela za dobro vzdušje nam vsem znana Macho in Mejke. Za dobro voljo in smeh so poskrbeli še Močnikovi iz Rogašovec. Bila je prijetna urica zabave v družbi z nastopajočimi, po končani prireditvi pa smo druženje nadaljevali pred kulturno dvorano ob dobri kapljici in domačem sladkem prigrizku.

Cvetka Ficko

»Ažijski talenti« z domačimi inštrumenti (foto: L. Frumen)

AMBULANTA NA KUBIK

Dijaki Srednje zdravstvene šole Murska Sobota smo v soboto, 9. marca 2013, v kulturni dvorani pri Gradu odigrali predstavo z naslovom Ambulanta na kubik. Predstavo je režiral profesor Edvard Jakšič in v njej tudi zaigral. Poleg njega so v igri nastopili še: Nastja Hari kot

V vlogi medicinske sestre je nastopila Anja Ferko (foto: Jožef Ferko)

hčerka Minka, Anja Ferko kot medicinska sestra, Nina Gavrančič kot čistilka in potnica, Nuša Iskra kot gospa Bidermajer, Maša Kavčič kot mama, Delores Kovačec kot gospa Varga, Mihael Češnjevac kot Leopold Težak in profesor Edvard Jakšič kot podeželski zdravnik Kubik. Predstava je prikazala dogajanje v čakalnici in v ambulanti. V njej se je na humorističen način prikazal predvsem odnos bolnikov do zdravnika ter med samimi pacienti. Dogodki so sicer izmišljeni, vendar je v njih tudi nekaj resnice. In prav to so lahko obiskovalci predstave v kakšni situaciji našli tudi sami. Vsekakor pa so se nasmejali in preživeli prijeten večer.

Anja Ferko

RAČUNALNIŠKI TEČAJ

Javno veljavni program Računalniška pismenost za odrasle – 16. izvedba (Občina Grad), se je izvajal v času od 11. februarja do 6. marca 2013, v prostoru občinske stavbe Grad, v skupnem obsegu 60 ur (11 srečanj). Program se je izvajal v popoldanskem času trikrat tedensko. Učitelj v programu je bil Boris Fujs, izvajalec programa Razvojna agencija Sinergija. Program je bil za udeležence brezplačen, saj ga financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada (85%) ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport (15%).

V skupino je bilo vključenih 12 udeležencev: Stanislav Ferko, Silvo Gumilar, Jožef Ferko, Franc Vukajč, Aga Dervarič, Marija Pozvek, Marica Dervarič, Marjeta Husar, Marija Ferko, Marija Vukajč, Branka Šalamon in Marjeta Flegar.

V sklopu izobraževalnega programa so udeleženci osvajali temeljna informacijska znanja (poznavanje računalnika, uporaba namizja, delo s podatki), izdelava in oblikovanje besedil (word: osnove urejevalnika besedil, urejanje dokumentov, oblikovanje dokumenta, vstavljanje tabel), uporaba interneta (osnove interneta, uporaba spletnega brskalnika, iskanje na spletu) in uporaba

Na računalniškem tečaju (foto: K. Šadl)

elektronske pošte (osnovna uporaba elektronske pošte, urejanje elektronske pošte).

Vsi udeleženci izobraževanja so imeli zagotovljeno računalniško mesto ter povezavo z internetom. Vsak udeleženec je prejel tudi izvod gradiva Računalniško opismenjevanje za odrasle ter vaje za samostojno utrjevanje znanja. Zadnje srečanje programa je bilo tako namenjeno preverjanju znanja in spretnosti. Udeleženci, ki so uspešno opravili preizkus znanja in spretnosti, so prejeli javno veljavno potrdilo o uspešno opravljenem usposabljanju.

Kristjan Šadl, RA Sinergija

DAN ŽENA V RADOVCIH

Kot že nekaj let ob praznovanju dneva žena, smo v Radovcih tudi letos z željo, da bi materam, ženam in dekletom dokazali, da jih imamo radi, pripravili tako imenovano družinsko srečanje s krajšim kulturnim programom. In če ste se ob tem zabavali, nasmeljali, sprostiti in skratka imeli lepo, je bil zagotovo trud tistih, ki so prireditve organizirali, poplačan.

Kulturni program so popestrili v prvi vrsti naši najmlajši, ki so svojim mamam in vsem ostalim s svojimi recitacijami, pesmicami in skečem še bolj prirasli k srcu. Posebno pozornost temu prazniku pa vsako leto znova namenijo naši moške, ki so tudi tokrat bili glavni organizatorji in izvajalci prireditve. Srečanja ob dnevu žena v Radovcih se je letos udeležilo okrog 70 mater, deklet, babic in žen. Moške so nas zopet presenetili s skrbno pripravljeno večerjo in majhno pozornostjo. Presenetili pa so nas tudi z glasbeno točko, kjer so obudili nekaj starejših slovenskih pesmi, katerim vedno znova rada prisluhne tako stara kot mlajša generacija.

Seveda pa ob vsem tem ni manjkalo tudi dobre volje in druženja ter zabave dolgo v noč ob prijetni glasbi člana skupine Atlanta. Ob vsem tem lahko samo še dodam in verjamem, da smo našim moškim dragocen dar.

Suzana Farič

Najmlajši so svojim mamam podarili nekaj lepih besed (foto: Mateja Sever)

ŽENSKE SLAVILE V MOTOVILCIH

Ob dnevu žena in materinskem dnevu z izbranim darilom izrazimo spoštovanje svojim najbližjim, pa naj bo to mati, žena, dekle, sestra ali prijateljica. S tem jim želimo še posebno ta dan sporočiti, da jih imamo radi in da jih spoštujemo. Prav je, da to storimo iskreno. Zato je Društvo za šport, kulturo in turizem Lukaj Motovilci priredilo zabavo v ta namen. Otroci so s pomočjo mentoric poskrbeli za kulturni program, moški pa so se zavrtili po kuhinji in pripravili slastno večerjo ter jo slavnostno postregli.

Andrej Čerpnjak

Otroci so navdušili mame in ženske (foto: Mihael Fartek)

PRAZNOVANJE V KRUPLIVNIKU

V soboto, 16. marca 2013, smo žene in dekleta iz Kruplivnika praznovala dan žena in materinski dan. Sedaj že tradicionalno smo k večerji povabile tudi moške, ki so se vabilu odzvali in z nami delili lepe trenutke. Najprej sta nas s svojimi skeči do solz zabavala Macho in Mejke, nato

Žene in dekleta smo praznovala skupaj z moškimi (foto: Larisa Čerpnjak)

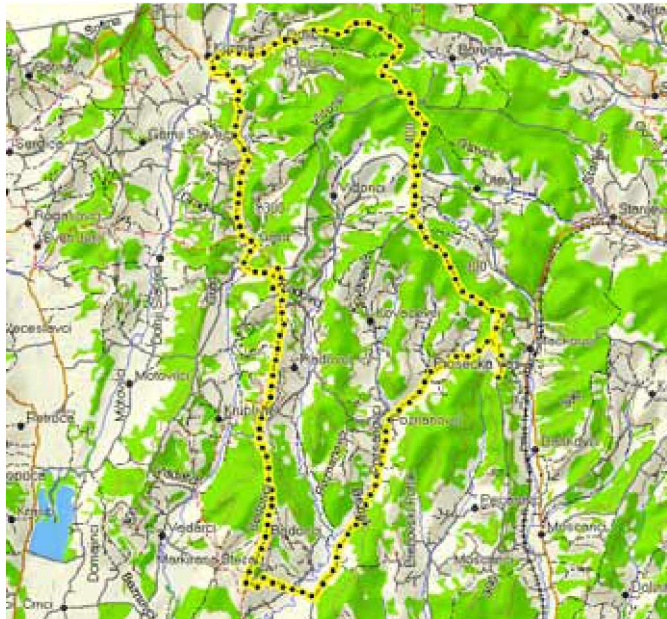
pa so nas razveselili še moški, ki so našim pridnim kuharicam in kuharju priskočili na pomoč in nam postregli s hrano. Zatem so pritegnili našo pozornost še s cvetjem, s katerim so nam izkazali pozornost. K večji meri zabave pa je pripomogla tudi glasba, s katero je naš glasbenik povzročil tako dobro voljo kot tudi srbenje peta.

Tadeja Rajbar

GORIČKA POT

Center za zdravje in razvoj Murska Sobota je kot vodilni partner čezmejnega projekta Rekreacija v naravi – pohodništvo in kolesarjenje brez meja, krajše »Hiking & Biking«, katerega namen je bil pozicionirati območje severovzhodne Slovenije in Avstrijske Štajerske kot območje kakovostnih produktov na področju pohodništva, kolesarjenja in nordijskega fitnesa, v letu 2012 zaključil svoje aktivnosti. Obe pokrajini sta v okviru projekta pridobili več kot 275 km označenih kolesarskih poti, več kot 250 km označenih pohodnih poti in poti za nordijsko hojo. Projekt je na obeh straneh meje, tako v Severovzhodni Sloveniji, kot tudi na avstrijskem Štajerskem primer, kako se s široko mrežo sodelujočih lahko vzpostavi integralen, čezmejni, zanimiv, zdravju koristen in tudi ekonomsko donosen turistični produkt. Več na www.hiking-biking.net.

V sklopu projekta je bila tudi na območju občine Grad vzpostavljena nova krožna kolesarska pot z nazivom Gorička pot, dolžine 33,9 km. Pot je dobila ime po geografskem območju v Prekmurju – Goričkem. Za lažje vodenje kolesarjev se je krožna kolesarska pot označila z ustrezno vertikalno prometno signalizacijo. Krožna kolesarska pot je speljana po obstoječi infrastrukturi (asfalt) in poteka po štirih občinah: Puconci, Gornji Petrovci, Kuzma in Grad. Izhodiščni položaj kakor tudi končni položaj poti predstavlja vinska klet Marof v Mačkovcih. Krožna kolesarska pot

Gorička pot poteka preko naše občine

je zaradi hribovitega terena namenjena izkušenejšim kolesarjem, saj je potrebno prevoziti 440 m skupnega naklona.

Krožna kolesarska pot poteka skozi naselja: Mačkovci (vinska klet Marof) – Vidonci – Otovci – Dolič – Kuzma – Grad – Kruplivnik – Radovci – Bodonci – Poznanovci – Prosečka Vas – Mačkovci (vinska klet Marof). Zanimivosti, ki se nahajajo neposredno ob poti so: Vinska klet Marof v Mačkovcih, Vukova kapela v Vidoncih, Gostilna Gaberšek v Kuzmi, cerkev Marijinega vnebovzvetja pri Gradu, največji templjarski grad na Slovenskem Grad na Goričkem, Okrepčevalnica Na Jasi v Bodoncih.

Vabimo Vas, da se podate na kolesarsko pot Gorička pot, polno zgodovinskih skrivnosti in naravnih doživetij ter tako z vidika kolesarjenja spoznate svojo občino in sosednje kraje, ki jih pot povezuje.

Center za zdravje in razvoj M. Sobota

Trideželno srečanje na gradu

Medtem ko se je Javni zavod Krajinski park Goričko na pobudo Generalnega konzulata RS v Monoštru udeležil trideželnega srečanja na Madžarskem in odzval vabilu Naravnega parka Raab za srečanje v St. Martinu v Avstriji konec leta 2012, je tudi sam v ponedeljek, 14. januarja 2013, na gradu Grad gostil direktorje, župane in zaposlene v upravah tri deželnega parka Goričko-Raab-Örség.

Srečanje je bilo namenjeno dogovarjanju o izvedbi skupnih prireditvev, konferenc in aktivnosti v letu 2013 ter razpravi o tesnejšem čezmejnem sodelovanju v trideželju. Prisotni na srečanju so določili delo v treh delovnih skupinah, ki bodo v prihodnje svojo pozornost namenile sodelovanju na področju šol in mladine, turizmu in trajnostnemu razvoju ter varstvu narave. Letošnja 10. obletnica ustanovitve Krajinskega parka Goričko bo obeležena z mnogimi prireditvami, ki se jim bosta pridružila tudi sosednja parka.

Na srečanju parkov treh dežel (foto: K. Malačič)

Vrhunec skupnih aktivnosti bo med 23. in 26. majem, saj je 24. maj Dan evropskih parkov, skupna promocija pa se že izvaja na različnih sejmskih prireditvah s predstavitvijo turistične ponudbe trideželnega parka.

Štefanija Fujs

Goričko na turističnem sejmu

Javni zavod Krajinski park Goričko se je tudi letos udeležil sejmske prireditve Alpe Adria: Turizem in prosti čas ter Salon plovil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani od četrтка, 24. januarja, do nedelje, 27. januarja 2013. Predstavljal se je skupaj z ostalimi Naravnimi parki Slovenije, Triglavskim narodnim parkom, Parkom Škocjanske jame, Kozjanskim parkom ter Krajinskim parkom Kolpa s ponudbo zavarovanega območja in načrtovanimi projekti ter aktivnostmi v letu 2013.

Na sejmu, ki je stičišče številnih ponudnikov turističnih storitev, se je v okviru Pomurske turistične zveze predstavljalo tudi Goričko društvo za lepše vütro z domačo in umetnostno obrtjo, kulturnimi in etnološkimi prireditvami, pohodi ter kulinarčno ponudbo in vini. Sejem je privabil številne popotnike, počitnikarje, izletnike in tiste, ki so zasvojeni z aktivnim turizmom in morda se bodo nekateri v tem letu odpravili na oddih prav na Goričko. Sejmski utrip je oblikovala raznovrstna ponudba informacij o naravnih, kulturnih in etnoloških znamenitostih, pohodnih in kolesarskih poteh ter ponudba številnih izdelkov domače obrti in dobrot turističnih kmetij.

Štefanija Fujs

Z razstavo odprli vrata gradu

V petek, 1. marca, smo grajska vrata obiskovalcem v letu 2013 odprli z razstavo del akademskega slikarja Lojzeta Logarja iz zasebne zbirke Rudija Ringbauerja. Na razstavi lahko vidite preko 50 del velikega in malega formata v različnih tehnikah.

Lojze Logar se je rodil v Mežici 30. julija 1944. Ustvarjal je v Radencih in Ljubljani, medtem ko sedaj živi v Izoli ter je izredni profesor za slikarstvo in grafiko na Akademiji za

likovno umetnost v Ljubljani. Krajše obdobje je delal tudi na Goričkem, v Gerlincih. Lojze Logar je dobitnik številnih domačih in tujih nagrad in je razstavljal na več kot 400 razstavah doma in po svetu. O njegovem delu je dr. Jure Mikuž med drugim zapisal: »Lojze Logar je začel ustvarjati v času, ko je pop art z Warholom in vsemi drugimi predstavniki z vdorom trivialnega ustvarjanja relativiziral zgolj osebni etiki in eksistenci zavezano in zato hermetično pozno modernistično estetiko; taka drža je ustrezala tudi njemu in samo njegova zasluga je, da je slovenska umetnost obarvana nekoliko bolj sproščujoče, sveže, svetlo in osvobajajoče.« V veselje in čast si štejem, da lahko razstavljamo njegova dela na gradu na Goričkem, kjer bodo na ogled do konca aprila 2013.

Stanka Dešnik

Srečanje z rokodelci in vinarji

Že vrsto let ob odprtju gradu Grad za obiskovalce v mesecu marcu povabimo na delovno srečanje rokodelce in vinarje z območja parka. V poročno-koncertni dvorani se nas je 12. marca zbralo okrog 30. Spregovorili smo o skupnih aktivnostih v prejšnjem letu in o obiskanosti gradu ter prodaji izdelkov v grajski trgovinici. Tako kot obisk je tudi prodaja izdelkov v letu 2012 v primerjavi s prejšnjimi leti nekoliko manjša. Sodelujočim poleg tovrstne prodaje na gradu omogočamo skozi celo leto tudi možnost predstavitve in prodaje na tradicionalni velikonočni razstavi in jesenskem bazarju ter ob drugih prireditvah in priložnostih. Prav tako jih informiramo še o sejmskih aktivnostih na celotnem območju parka, njegovem obrobju, v Sloveniji in tudi čez mejo.

O tem, kako uspešno tržiti rokodelske izdelke in lokalne produkte, ki imajo posebno vrednost, je prisotnim spregovorila Tanja Verhovnik iz agencije Verus d.o.o., o promociji in prodaji le-teh na spletu pa Janez Žlebič. Rokodelci se poleg redne dejavnosti zavoda vključujejo tudi v aktivnosti projekta Rokodelska akademija 2. Uspešno trgovanje v letu 2013 je na koncu vsem prisotnim zaželel tudi direktor zavoda, dr. Bernard Goršak.

Štefanija Fujs

Veselo vzdušje na odprtju razstave (foto: K. Malačič)

Udeleženci srečanja (foto: S. Dešnik)

VESELI DOGODKI V OBČINI

»Iz ljubezni je vzkliko življenje.« Rek, ki naj bi spremljal vsako novo življenje. Vsak otrok, ki pride na svet, naj bi bil zaželen in sprejet z vso starševsko ljubeznijo. Krona ljubezni je predvsem v preteklosti bila poroka, dandanes pa je tradicionalnih družin že manj. Poroka namreč ni pogoj za srečno ter zadovoljno partnerstvo in družino. Ljubezen je tista, ki drži družino skupaj, k njej pa obvezno spada tudi razumevanje, spoštovanje ter skupni pogledi in interesi, s katerimi vzdržujemo odnos v družini ter skupno preživljamo prosti čas. To pa je v današnjem hitrem tempu življenja pravo bogastvo – čas za partnerja, družino...

V letu 2012 se je poročilo devet parov, od katerih eden ali oba prihajata iz naše občine. V času prvih snežink sta si decembra na gradu obljubila večno zvestobo Klementina Ceiger iz Motovilcev in Ciril Kosednar, za kar jima iskreno čestitamo in želimo veliko razumevanja in ljubezni na skupni življenjski poti.

V letu 2012 se je v naši občini rodilo 25 otrok, 14 deklic in 11 dečkov. Konec prejšnjega leta sta svoje starše razveselila še Anej in Lan, v novem letu pa so se rodili Noel, Niko, Jan, Tea in Lina. S svojim prihodom na svet so v teh zimskih dneh prinesli dodatno sonce v življenje svojih staršev in sorodnikov. Naj jim bodo dnevi vedno lepi in veseli, želimo pa si, da bi se jim tudi v tem letu pridružilo čim več novorojenčkov.

Danijela Krpič

BISERNA POROKA GIZELE IN RUDOLFA

Pravijo, da je že življenje samo velik dar, za katerega bi moral vsak izmed nas trdno skrbeti. Z leti nas to dejstvo še bolj prepričuje, in če imaš nekoga, s katerim na stara leta deliš svoj vsakdan, lahko živiš lažje. »Dva sta le dva – skupaj si delita sebe, skupaj skrbita drug za drugega, skupaj si krajšata dneve in noči ...«.

Še nedolgo tega smo se veselili zlatega jubileja naši zakoncev občanov v letu 2003, med katerimi sta bila tudi Rudolf in Gizela Gumilar od Grada. Polno radosti, lepih želja in zvrhanih besed zdravja jima je bilo zaželenih na njuni skupni nadaljnji zakonski poti. K sreči so želje zalegle in so dragima jubilantoma namenili nov dar, redki dar, ki mu pravimo biserna poroka.

15. januarja 2013, na Gizelin rojstni dan, je namreč minilo točno 60 let, odkar skupaj bijeta plat življenja zakonca Gumilar. K temu jubileju v dar, ter Bogu in Mariji v zahvalo, sta se tako skupaj s svojimi najdražjimi odločila, da bosta še tretjič prestopila cerkveni prag domače cerkve. To se je zgodilo na letošnjo prvo februarso soboto, ko se je za njiju darovala sveta maša. Ob tem dnevu ju

je vodila le ena misel: »Le malo je takih, ki se dočakajo bisernega poročnega jubileja!«

»Pridigati z dejanji oziroma pridigati z življenjem in ne samo z besedami«, so odmevale besede domačega župnika, gospoda Marka, ki je bil kot novi dušni pastir prvič deležen takšnega praznovanja. Prav slednjega so poleg lepih besed domačega duhovnika s svojimi besedami in zahvalami oplešali tudi njuni domači, s kora pa so obred naredili še bolj svečan cerkveni pevci s svojim petjem. Tako sta bila Gizela in Rudolf po 60-ih letih skupnega življenja ponovno povezana s štolo ter na ta način deležna ponovno novega blagoslova – blagoslova, ob katerem so se veselili vsi njuni najdražji!

Gotovo bo ta dogodek ostal vsem v prekrasnem spomenu, posebej pa še jubilantoma, ki se z veseljem spominjata vseh skupnih preživetih dogodkov. »Ni lepšega, ko se zbere vsa družina skupaj in proslavlja veseli dogodek! Skupaj z otroki, vnuki in že s pravnuki.«

Čeprav leta tudi pri njima nemudoma bežijo navzgor in tu pa tam načenjajo tudi že zdravje, sta biseroporočenca hvaležna za vsako dano minuto življenja; pa naj bo ta preživeta ob delu, počitku, ob obisku svete maše ali ob takšnem praznovanju, kot sta se ga dočakala. »Dva sta le dva – z enakimi spomini, s podobnimi navadami in z nepozabnimi doživetji.« Naj bo slednjih tudi na vajina stara zakonska leta čim več, da bosta še naprej vzgled vsem drugim, ki hitijo za vama. Pri dobrih in slabih stvarih, ki naj bodo kot »šola« za mlajše rodove. Še na mnogo skupna leta!

N. G.

Zakonca Gumilar sta se po 60-ih letih poroke Bogu in Mariji zahvalila za svoj jubilej (foto: družina Gumilar)

ZIMA, ZIMA BELA...

To zimo narava ni skoparila s snegom. Medtem, ko so odrasli negodovali ob odmetavanju snega z dvorišč in cest, so otroci in tudi odrasli, ki v sebi še najdejo otroško dušo, z velikim veseljem kobacali sneg na kup. Tako se je marsikje na dvorišču bohotal snežak ali kakšna druga figura iz snega, ki je poleg domačih nasmeh na obraz priklicala tudi marsikateremu mimoidočemu. In kaj vse je nastalo po domovih v naši občini? Povabili smo vas k sodelovanju in v uredništvo dobili šest fotografij snežakov in drugih snežnih skulptur. (Danijela Krpič)

Snežak v Motovilcih, Doris Žohar, Motovilci 84

Družina Simpsonovih v Kaniži, Boštjan in Štefan Košalini, Grad 28a

Snežak družine Gomboc, Dolnji Slaveči 19A

Sneženi medo družine Sukič, Vidonci 120a

Sneženi zmaj Kač družine Česar, Kruplivnik 86

Snežak in sneženi pes družine Ferko, Dolnji Slaveči 54a

PROVISTA

KRISTJAN GREDAR s.p.

GRAD 97, 9264 Grad

Mobi: 051 368 604

e-pošta: kristjan.gredar@gmail.com

- Računalniško programiranje
- Svetovanje o računalnikih, napravah ter programih
- Upravljanje računalnikov, naprav in sistemov
- Izdelava brezžičnih internetnih omrežij
- Elektroinštalacije
- Popravilo gospodinjstkih in hišnih naprav in opreme,
- Elektronskih naprav za široko rabo
- Izdelava videonadzorov

OKREPČEVALNICA PRI BELEM KRIZU
 VAM ŽELI VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

Anton Čerpnjak s.p.
 Kruplivnik 1
 9264 Grad

INFO:
 00386(02)5531077
 00386(041)615390
 00386(041)522381
 anton.cerpnjak@siol.net

PONUDBA:
 SPREJEMAMO
 ORGANIZIRANE SKUPINE
 (krst, obhajila, birme,
 poroke, sedmine, obletnice)
 DOSTAVA HRANE IN PIJAČE
 ORGANIZACIJA PIKNIKA
 BOGRAČ V NARAVI
 PIKNIK PROSTOR

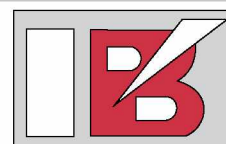
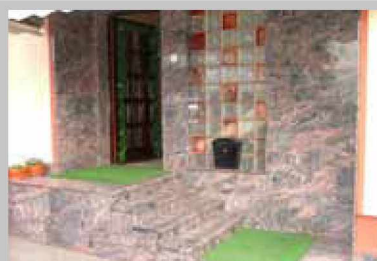

BARVANJE NOTRANJIH PROSTOROV
 BARVANJE OKEN, VRAT, NAPUŠČEV
 MONTAŽA ŠTUKATUR
 DEKORATIVNI OMETI IN STRUKTURE
 BARVANJE FASAD
 IZDELAVA TOPLOTNIH FASAD
 ČRKOSLIKARSKA DELA

SLIKOPLESKARSTVO
KOLMANKO
 SLIKOPLESKARSKI MOJSTER

Zvonimir Kolmanko s.p.
 Motovilci 3a, 9264 Grad

tel.: 02 55 31 705, fax: 02 55 31 716
 GSM: 041 71 71 05

KAMNOSEŠTVO
BUNDERLA

Grad 64, 9264 GRAD
 tel: 02/55 88 300
 fax: 02/55 88 301

www.kamnosestvo-bunderla.si

KOLENDAR PRIREDITEV V OBČINI GRAD V LETU 2013

DATUM IN KRAJ	NAZIV PRIREDITVE	ORGANIZATOR	INFORMACIJE
6. april Vse vasi v občini	OČIŠČEVALNA AKCIJA	Občina Grad	Občina Grad, 02/551 88 90 info@obcina-grad.si, www.obcina-grad.si
19. april Grad, grajski prostori	OTVORITEV RAZSTAVE »KRAJINSKA POLITIKA SLOVENIJE«	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
21. april Grad, grajski prostori	TRIDEŽELNI POHOD OB DNEVU ZEMLJE	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
27. april Vidonci, športni center	VIII. BORISOV MEMORIAL	ŠD Vidonci	Ervin Kuzmič, 031/815-893 sdvidonci@gmail.com, www.sdvidonci.si
28. april Motovilci, gasilski dom	12. POHOD PO MOTOVILCIH	PEŠKI DRS Motovilci	Jožef Grah, 041/870-521 jozef.grah@siol.net
1. maj Grad, Marofska kapela	ZAČETEK ŠMARNIC	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
4. maj Motovilci, igrišče	NOGOMETNI TURNIR Z VESELICO	DŠKT LUKAJ Motovilci	Andrej Čerpnjak, 040/832-955
9. maj Grad, grajski prostori	OTVORITEV RAZSTAVE DEL LIKOV. PEDAGOGA MATEJA GIDERJA	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
12. maj Kovačevci, gasilski dom	POHOD PO KOVAČEVCIH	ŠD Kovačevci	Robert Šlemer, 031/570-810 slemer.robi@siol.net
12. maj Grad, kulturna dvorana	MAJSKA PESEM	Goričko društvo za lepše vütro	Štefka Fujs, 02/551 88 60, 041/659-436 vodniki@goricko.info, www.park-goricko.org
19. maj Dolnji Slaveči, gas. dom	BINKOŠTNI POHOD TREH DEŽEL	ŠRD Dol. Slaveči	Mateja Knap, 031/753-351 teja.knap@gmail.com
23. maj Grad, grajski prostori	2. RAJSKI FESTIVAL Naravoslovni filmi parkov Slovenije	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
24. maj Grad, grajski prostori	2. RAJSKI FESTIVAL Otvoritev razstav Kukavica, Upkač Koncert Prekmurske godbe Bakovci	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
24. maj Grad, osnovna šola	DAN ODPRTIH VRAT	OŠ Grad	OŠ Grad, 02/551 88 10, www.osgrad.si tajnistvo@o-grad.ms.mss.edus.si
26. maj Grad, župnijska cerkev	PRVO SV. OBHAJILO	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
2. junij Vidonci, Faričeva kapela	PROŠČENJE	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
7. junij Grad, grajski prostori	OTVORITEV RAZSTAVE 5. FOTONATEČAJA GORIČKO 2013	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
9. junij Motovilci, kapela	PROŠČENJE	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
16. junij Vidonci, Vukova kapela	PROŠČENJE	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
30. junij Grad, župnijska cerkev	SV. BIRMA	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
1. julij Grad, grajski prostori	OTVORITEV RAZSTAVE SLIK IGNACA MEDENA	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
6. julij Motovilci, gasilski dom	NOČNO GASILSKO TEKMOVANJE	PGD Motovilci	Klemen Flisar, 041/330-945 pgdmotovilci@hotmail.com
8. julij – 14. julij Grad, grajski prostori	TABOR DRUŠTVA ŠTUDENTOV GEOLOGIJE	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
13. julij Radovci, športni center	NOČNO GASILSKO TEKMOVANJE	PGD Radovci	Milenko Lanjšček, 031/330-235 milenko.lanjsek@gmail.com
20. julij Vidonci, športni center	OBČINSKI NOGOMETNI TURNIR	ŠD Vidonci	Ervin Kuzmič, 031/815-893 sdvidonci@gmail.com, www.sdvidonci.si

27. julij Grad, gasilski dom	OBČINSKO GASILSKO TEKMOVANJE	PGD Grad	Milan Špilak, 041/374-755 milan.spilak@gmail.com
28. julij Grad, kulturna dvorana	LJUDKO PETJE NAJ VAS PREMLJA V POLETJE	KD F. Prešeren GRAD	Marjeta Semler, 031/666-241 marjetasemler@gmail.com
3. avgust Vidonci, gasilski dom	80 LET PGD VIDONCI	PGD Vidonci	Danijel Bernjak, 041/562-876 pgdvidonci@gmail.com
4. avgust Kruplivnik, gasilski dom	RAZSTAVA ROČNIH DEL IN OBRTI	DŽD Kruplivnik	Zlata Farič, 031/683-931
4. avgust – 18. avgust Grad, grajski prostori	MEDNARODNA POLETNA AKADEMIJA ZA SOLISTE	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
10. avgust Radovci, športni center	OBČINSKE VAŠKE IGRE	ŠD Radovci	Alojz Sukič, 041/610-166
11. avgust Kovačevci	SLAVNOSTNA SEJA OB 13. OBČINSKEM PRAZNIKU	Občina Grad	Občina Grad, 02/551 88 90 info@obcina-grad.si, www.obcina-grad.si
15. avgust Grad, župnijska cerkev	VEL'KA MEŠA – proščenje Kramarski sejem	Župnija Grad Občina Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 Občina, 02/551 88 80, www.obcina-grad.si
17. avgust Kovačevci, igrišče	PRIJATELJSKI NOGOMETNI TURNIR	ŠD Kovačevci	Robert Šlemer, 031/570-810 slemer.robi@siol.net
18. avgust Grad, Vulkanija	OTVORITEV VULKANIJE	Občina Grad	Občina Grad, 02/551 88 90 info@obcina-grad.si, www.obcina-grad.si
18. avgust Grad, župnijska cerkev	ROMARSKO SREČANJE ZA BOLNE IN OSTARELE	Župnija Grad	Župnijski urad Grad, 02/55 88 350 http://grad.zupnija.info/
30. avgust D. Slaveči, Pütarov mlin	DOMAČE DOBROTE IZ POD MLINSKEGA KOLESA	Občina Grad	Občina Grad, 02/551 88 90 info@obcina-grad.si, www.obcina-grad.si
7. september Grad, pred gradom	8. TRIDEŽELNI KOLESARSKI MARATON in 2. TRIDEŽELNI BREVET	JZ KP Goričko	JZ KPG, 02/551 88 60, 051/611-254 vodniki@goricko.info, www.park-goricko.org
15. september Radovci, gasilski dom	POHOD PO GRAŠČAKOVI POTI	DRIPTOG »SKOURIŠ«	Cvetka Ficko, 031/710-074 cvetka.ficko@gmail.com
21. september Grad, grajski prostori	DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE, Otvoritev razstave	JZ KP Goričko	JZ KPG, 02/551 88 60, 041/659-436 vodniki@goricko.info, www.park-goricko.org
22. september Grad, grajski prostori	DEKD, DAN ODPRTIH VRAT	JZ KP Goričko	JZ KPG, 02/551 88 60, 041/659-436 vodniki@goricko.info, www.park-goricko.org
9. oktober – 13. oktober Grad, grajski prostori	10 LET KRAJINSKEGA PARKA GORIČKO, mednarodni posveti in slovesnosti	JZ KP Goričko	JZ Krajinski park Goričko, 02/551 88 60 park.goricko@siol.net, www.park-goricko.org
19. oktober Grad, grajski prostori	8. JESENSKI BAZAR	JZ KP Goričko	JZ KPG, 02/551 88 60, 041/659-436 vodniki@goricko.info, www.park-goricko.org
9. november Radovci, gasilski dom	KMEČKA TRŽNICA	DRIPTOG »SKOURIŠ«	Cvetka Ficko, 031/710-074 cvetka.ficko@gmail.com
17. november Grad, gasilski dom	SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV	OBČINA GRAD	Občina Grad, 02/551 88 90 info@obcina-grad.si, www.obcina-grad.si
23. november Grad, kulturna dvorana	MACHO IN MEJKE SHOW vol. 3	KD MIM	Boštjan Sinic, 041/976-517, bostjan.sinic@volja.net, www.facebook.com/MachoInMejke
30. november Grad, grajski prostori	ANDREJEV SEJEM	JZ KP Goričko	JZ KPG, 02/551 88 60, 041/659-436 vodniki@goricko.info, www.park-goricko.org
1. december Dol. Slaveči, gas. dom	POSTAVITEV NOVOLETNE JELKE	ŠRD Dol. Slaveči	Mateja Knap, 031/753-351 teja.knap@gmail.com
7. december Grad, telovadnica OŠ	3. MIKLAVŽEV TURNIR U-12	OŠ Grad	OŠ Grad, 02/551 88 10 viktor.navotnik@gmail.com, www.osgrad.si
22. december Grad, kulturna dvorana	PRIHOD DEDKA MRAZA	OBČINA GRAD	Občina Grad, 02/551 88 90 info@obcina-grad.si, www.obcina-grad.si
24. december Motovilci, kapela	PEŠ K POLNOČNICI	PEŠKI DRS Motovilci	Jožef Grah, 041/870-521 jozef.grah@siol.net
25. december Grad, župnijska cerkev	BOŽIČNO PETJE	KD F. Prešeren GRAD	Marjeta Semler, 031/666-241 marjetasemler@gmail.com
26. december Motovilci, ob kapeli	BOŽIČNO PETJE OB JASLICAH	DŠKT LUKAJ Motovilci	Andrej Čerpnjak, 040/832-955

INFORMATIVNO GLASILO OBČINE GRAD, št. 37, 28. marec 2013. **Glavna in odgovorna urednica:** Danijela Krpič. **Uredniški odbor:** Mateja Knap, Nino Gumilar, Doris Troha, Tadeja Rajbar, Tatjana Grah, Suzana Farič, Melita Ficko Sapač, Alojz Tuškei. **Fotografije:** arhiv Občine Grad. **Naslovnica:** Danijela Krpič. **Grafična priprava, prelom:** Tiskarna aIP Praprotnik. **Tisk:** Tiskarna aIP Praprotnik. **Naklada:** 850 izvodov, **leto izdaje:** marec 2013. Glasilo ni naprodaj – vsako gospodinjstvo v občini ga dobi brezplačno, drugi interesenti pa na sedežu Občine Grad, Grad 172, 9264 Grad, tel.: 02/551 88 80, e-pošta: tajnistvo@obcina-grad.si. Glasilo je dostopno tudi na spletni strani Občine Grad: <http://www.obcina-grad.si>. Informativno glasilo Občine Grad je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 270.